

vrede

VIETNAM

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN

19e jrg. - nr. 151 - MAART 1976

vrede

"VREDE" Studie- en informatiecentrum
voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek
v.z.w.

maandblad 10 nrs. per jaar

REDACTIE-BEHEER

PUBLICITEIT :

Onderbergen 51 - 9000 Gent

Prk. : 000-0956015-80 - Vrede v.z.w. - 9000
tel. 091/23.82.52 Gent

LEESGELD :

250 fr. per jaar - 25 fr. per nummer

Steunabonnement : 500 fr.

Verantwoordelijke uitgever :

Michel Vanderborcht

Echel 6

9401 Pollare

REDACTIE :

Theo Bailleul, Paula Burghgraeve,
Nadine Crappé, Paul Wagemans,
Chantal De Smet, Jules Verhelst
Jean-Pierre Everaerts, Luc Kongs,
Griet Maréchal, Michel Tanret,
Kathleen Steel, Luk Vermeire, Jan
Verwest, Bob Wolstijn, Wilfried De
Vlieghere, Elie Elia, Brigitte Van Maele

REDACTIESECRETARIS

Jo De Schuyter

HOOFDREDACTEUR

André De Smet

VASTE MEDEWERKERS

Frans De Winter, Ward Ruyslinck,
Staf Schmidt, Jan Van Calsteren,
Jos Wolles, Janine De Rop

Centrum voor UNO-recht
(V.U.B. - Brussel)

Centrum voor Latijns-Amerika
(Roermond)

ABONNEMENTDIENST

Lotty Verwest - Carlos Van Vooren

"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al
diegenen die - door degelijke informatie
of voorstellen - een bijdrage willen bren-
gen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op
de medewerking van al diegenen die
hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoor-
den dan ook niet noodzakelijkerwijze
aan het standpunt van de redactie.

DRUKKERIJ

Gakko - Gent.

De "B.U.V.V.-Oostende", i.s.m. "De Belgisch-Palestijnse
Vereniging", richt in :

Libanon : religieus of sociaal conflict ?

Sprekers : Naïm Khader (officieel vertegenwoordiger van de
Palestijnse Bevrijdingsorganisatie in België)
Herman Talloen (Oriëntalist)

waar ? Conferentiezaal stadhuis Oostende

uur ? 20.15 u.

VREDESFONDS

Schepens Karel 125 fr - Chantal Michel 450 fr - Hanseune 150 fr
R. Servais 750 fr - Vinckx 280 fr.

UIT DE INHOUD

- Voorpagina : GOAL

EDITO 3

BINNENLAND

- Oproep tot een algemene handtekeningactie 4

EUROPA

- PORTUGAL : Al pratend met een Portugees over Portugal

- J.P. Barra 5

- EUROPEES PARLEMENT 7

EKONOMIE

- Arme en rijke landen - M.J. 8

EVEN UW AANDACHT voor GHANA - Theo Bailleul 10

MIDDEN-OOSTEN

- ISRAEL : Is het zionisme racistisch ? - Jan Van Calsteren 11

ORGANISATIES : Wat is Amnesty International - J. De Visscher 13

DOKUMENT

- VIETNAM : 1700 kilometer door het vrije Zuid-Viëtnam

- Romano Ledda 15

Een doorbraak in de betrekkingen tussen U.S.A. en Viëtnam

- Paul Wagemans 19

ZUID-AMERIKA

- BOLIVIA : Een verhaal van eeuwen honger - Hugo van Hoecke 20

- Het Russell Tribunaal II 22

VOOR LUIGALGLEZERS - Elie Elia 24

AFRIKA

- SPAANSE SAHARA : De vergeten oorlog in de woestijn

- Filip De Paepe 25

- ZUID-AFRIKA : Het Belgisch beleid t.a.v. de blanke

emigratie naar Zuid-Afrika - Pierson-Mathy 28

ILLUSTRATIES VAN :

Elie Elia (14), Lurie (12), Mac Nelly (2), Jan Verwest (27).

De Drie Musketers.

Onlangs hebben de heren Kissinger, Ford en Haig weer eens van zich laten horen. Met de probleemloze zelfzekerheid en arrogantie die hen kenmerkt hebben ze in enkele korte doch krachtige bewoordingen aan de wereld kond gemaakt hoe hij zich in de komende jaren zal dienen te gedragen.

Kissinger verklaarde dat men niet moest denken dat de VSA lijdzaam zullen toekijken wanneer anderen zich mengen in binnenlandse aangelegenheden van andere landen. De referentie naar Angola was duidelijk. Wellicht ging het hier maar om een uitbarsting van machteloze woede tegenover de zegevierende MPLA en tegenover het Amerikaans Kongres dat de VS hulp bevroor. Verder ging Ford toen hij zei dat 'ontspanning' een vies woord is en beter zou vervangen worden door 'vrede door kracht'. Dit is al veel erger omdat het een zwenking betekent in de Amerikaanse buitenlandse politiek, allicht ingegeven door elektorale bewegingen maar - zelfs al is dit zo - er ons toch aan herinnert dat een belangrijk deel van de publieke opinie aldaar nog vatbaar is voor dergelijke argumentatie.

Nog verder ging NAVO generaal Haig die ronduit zei dat kommunistische deelname aan de regering in NAVO landen niet geduld zou worden.

Sauvagnargues diende hem reeds van antwoord maar ook hier voelt men dat de VS West-Europa niet gemakkelijk zullen lossen - wat voor niemand een geheim is - maar overdreven en dwaas gaan reageren als ze zich bedreigd voelen. Vooral daar zulke reacties in hun eigen systeem onlogisch zijn : inderdaad, op het ogenblik dat een aantal Westerse Kommunistische partijen hun nationale eigenheid bevestigen gaat men ze terug in één ongedifferentieerd blok duwen.

De drie musketiers proberen het elk op hun manier : Kissinger als charmeur, Ford met dwaze kracht en Haig met zijn militair verstand. En ondertussen zit de vierde musketier vol ijdelheid bij Mao. Deze laatste verdient in deze vergelijking wel de naam van kardinaal Riche-lieu, met zijn rijke handelsmarkt en zijn sluwe plannen om de twee 'grootmachten' een voetje te lichten. Het bezoek van Nixon aan China kan inderdaad niet als zeer vriendelijk voor Ford en Kissinger beschouwd worden, terwijl het voor de Chinezen weer een gelegenheid is om tegen de Sovjet-Unie uit te varen. De musketiers worden oud en alhoewel ze nog meer dan een verraderlijke degenstoot kennen om hun imperium te verdedigen gaat het hen niet zo goed meer in de wereld.

Aan ons te zorgen dat de parels die hun koningin overal over de wereld verloren is, in Viëtnam, Mozambique, Angola, enz. niet terug aan haar halssnoer geregen worden maar dat de draad verder los geraakt en nieuwe parels daarheen rollen waar ze thuis horen.

OPROEP

tot een algemene handtekeningen-actie tot steun aan het wetsvoorstel **GLINNE AAN ALLE ORGANISATIES, GROEPEN en BEWEGINGEN.**

De BELGISCHE wapenhandel speelt geen onaanzienlijke rol op de wereldwapenmarkt. De Belgische FN-geweren zijn de beste in hun soort en worden gesignaleerd op zowat alle slagvelden. De Belgische buskruit- en munitiefabrieken zijn de belangrijkste leveranciers van de Duitse Bundeswehr. Ongeacht het UNO-embargo van 63 werden Belgische wapens gesignaleerd in Rhodesië en Zuid-Afrika. Kenmerkend is ook de dubbelzinnigheid waarmee de Belgische regering destijds de wapenuitvoer naar Portugal toeliet. Wilt het voor iederéén duidelijk was dat Portugal deze wapens gebruikte in haar koloniale oorlogen.

Wie er wat meer over wil weten wordt door de B.O.B. en andere instanties gewantrouwd en geïntimideerd. Het bekende 'Kritak-dossier' over de Belgische wapenhandel werd herhaaldelijk in beslag genomen. Het 'Aktiekomitee voor Wapentransporten' (Sint Denijs Westrem) wordt voortdurend lastig gevallen en onder druk gezet.

Verontrust door het gemak waarmee de Belgische regering vergunningen verleent om wapens uit te voeren en via haar grondgebied te laten vershippen werden reeds herhaaldelijk wetsvoorstellen ingediend om daar wat aan te doen, en om vooral het Parlement toe te laten deze handel te controleren.

Het wetsvoorstel **GLINNE** van 7 mei '75, mede-ondertekend door L. Pétry, Tjil Declercq, J. Vandemulenbroecke, L. Outers en L. Van Geyt wil de regering enerzijds een juridisch instrument in handen geven, dat het haar mogelijk maakt om snel op te treden tegen een uitvoer of een transit die onverenigbaar is met onze buitenlandse politiek. Anderzijds is het volgens het wetsvoorstel noodzakelijk aan het Parlement de mogelijkheid te geven om dit aspect van onze buitenlandse politiek te controleren, dat essentieel is, daar mensenlevens op het spel staan, of, in elk geval, groot menselijk leed of belangrijke materiële vernietiging. In begeleidend wetsvoorstellen stelt **GLINNE** voor een **KONTROLEBUREAU** op te

richten dat het de ambtenaren moet mogelijk maken om elke poging tot fraude **VANAF DE BRON** te kunnen opsporen; en wil hij het de Nationale Delcredere-dienst verboden zien voor dergelijke operaties waarborgen te verlenen, om zodoende te vermijden de uitvoer van oorlogs- en strategische materiaal nog officieel aan te moedigen.

Ervan doordrongen dat het wetsvoorstel **GLINNE** maar het begin is tot een volledige reconversie van onze wapenproductie en wapenuitvoer, roepen we toch alle **ORGANIZATIES, GROEPEN** en **ENKELINGEN** op dit wetsvoorstel massaal te steunen, om op die manier het Parlement ertoe te bewegen dit wetsvoorstel alle krediet te geven.

Daarom deze oproep om de onderstaande **PETITIE** te ondertekenen en door andere te laten ondertekenen en op te sturen naar het centraal adres : PCV, Kleine Beerstraat 20, 2000 ANTWERPEN.

PETITIE

ter ondersteuning van het wetsvoorstel **GLINNE** - ter regeling en controle van de Belgische Wapenhandel.

Aan alle kamerleden en senatoren.

*Hiermee dringen we er op aan dat het Parlement de wetsvoorstellen **GLINNE** van 7 mei '75 prioritair zou behandelen en goedkeuren. Wij steunen de heer Glinne in zijn wetsvoorstellen om de Regering een juridisch instrument te geven dat het haar mogelijk maakt snel op te treden tegen een uitvoer of een transit die onverenigbaar is met onze buitenlandse politiek, het internationale recht of de eisen van onze veiligheid ; om aan het Parlement de mogelijkheid te geven dit aspect van onze buitenlandse politiek te controleren; om een controlebureau op te richten dat elke poging tot fraude vanaf de bron kan opsporen; en om het de Nationale Delcredere-dienst te verbieden waarborgen voor dergelijke operaties te verlenen.*

(Wetsvoorstellen 534, 535 en 536, 1974-75).

Hoogachtend,

naam functie/beroep adres handtekening

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Portugal

EUROPA

AL PRATEND MET EEN PORTUGEES OVER PORTUGAL.

"Portugal 1976: Jaar van de normalisatie". Zo'n onomwonden titel vind je nooit in de kranten. Hoogstens in de loop van een artikel, als ondertiteltje of terloops tijdens een kommentaar, wordt er wel eens gesproken over de "Portugese normalisatie."

Normalisatie betekent hier dan meer speciaal "normaal" (normaler) worden: de "terugkeer" naar het westers "demokratisch pluralisme", het netjes ordenen van toestanden met het oog op een geprivilegieerd partnership, of, wie weet, een volwaardig lidmaatschap van de Europese Gemeenschap, een regime dat gekenmerkt wordt door een "liberalisme avancé", naar het alomgeprezen Frans-Duitse model. Geen krantenvoer meer, geen ophefmakende foto's over wilde initiatieven, hek-senjacht en dies meer. Een schijn van orde en rust. Het is kenschetsend dat in het fototijdschrift "Photo" jonge free-lance persfotografen er zich over beklagen dat fotomateriaal waarin het nieuwe Portugal, in al zijn originaliteit tot uiting kwam, moest wijken voor de zg. "scoops" waarin bloedende PIDE-mensen, aan flarden gerukte CDS-vlaggen of schuimbekkende kommunisten getoond werden.

Hoever staan wij nu? Wat gebeurt er in een land dat de MPLA niet durft erkennen als enige regering van Angola uit schrik voor de reacties van de "retornados", de teruggekeerde pieder's, wanneer zelfs België en Frankrijk de MPLA hebben erkend, na aan de FNLA en de UNITA nagenoeg zoveel wapens te hebben geleverd als de U.S.A. (Nouvel Observateur, nrs. 584, 588). Wat gebeurt er in een land waarin verkiezingen gaan plaatshebben die de PPD een groot deel van de macht zullen bezorgen, waarin de militairen zelf beginnen te zeggen dat hun plaats in de kazernes is, waarin Melo Antunes (de leider van de Groen der Negen) nu als de linkste van de militairen wordt

beschouwd. Een land waar de benzine 27 frank kost, en er een algemene loonstop bestaat maar waar de prijzen niet werden geblokkeerd, en waar de economische toestand op zijn zuchtst chaotisch kan genoemd worden?

Dit waren (en zijn) vragen die bij ons steeds maar opkwamen, en waarom we geen rechtstreeks antwoord kregen. We waren dan ook blij een avond te kunnen praten met een Portugees, Francisco de Freitas Branco. Na een bewogen verleden in het teken van individuele vrijheid en strijd voor sociale rechtvaardigheid (en dus gevangenis, en verplichte uitwijking) vestigde hij zich in de DDR, waar hij werkt als vertaler en tolk, wat op dit ogenblik niet alleen een enorm tijdrovende, maar ook een enorm interessante bezigheid is, niet alleen wegens de contacten van de socialistische landen met Portugal, maar ook met de regeringen van Mozambique, Guinea, de Kaap-Verdische eilanden en Angola.

Wat misschien ook kan bijdragen om hem te situeren is, dat hij nooit asiel heeft gevraagd als politiek vluchteling, en geen lid is geworden van de Portugese KP. Dit laatste wellicht omdat hij, zoals zoveel Iberiërs, een progressist is voor wie het individualisme (anarchisme?) zwaar doorweegt tegenover zaken als partijdiscipline. Sedert 24 april 1974 ging hij meerdere malen naar Portugal voor vrij lange periodes, twee tot vier weken. Hij was geprivilegieerd informant dus! Zijn antwoorden op onze vragen zijn gekenmerkt door voorzichtigheid, soms wel wat ontwijkend, en ze contrasteren door hun soberheid en hun gematigdheid fel met gepassioneerde overdrijvingen van heel wat pseudolinks in en buiten Portugal.

Hier volgt dan ons gesprek.

HET RECENTE VERLEDEN.

V. Wij hebben de indruk dat in de evolutie

die sedert de zaak Republica geleid heeft tot de huidige "normalisatie", de partij van Mario Soares een niet onaanzienlijke rol heeft gespeeld.

A. Het is een zeer komplekse zaak. Voorafgaandelijk mag je niet vergeten dat op 25 april 1974 de P.S. niet veel meer was dan M. Soares zelf, die met enkele vrienden in het buitenland een partij was begonnen. Je kunt M. Soares bezwaarlijk een "echte" ant-fascist noemen : ik weet wel dat hij ook enige tijd in de gevangenis heeft doorgebracht, en dat hij pleitte voor opposanten tijdens het Salazar-regime, maar tegelijk was hij ook (en weinigen weten dit buiten Portugal) de advocaat van de grote monopolies (de CUF, bv.). Hij heeft aan de ene kant uit zijn partij verwijderd wat te rood was, aan de andere kant heeft hij uitstekend gezorgd voor zijn imago in West-Europa.

V. Je kunt toch de 38t.h. stemmen voor de P.S. niet loochenen!

A. Je mag niet vergeten dat die verkiezingen geen echte verkiezingen waren: het kwam erop aan wettenmakers te verkiezen om in een constituant technische werk te leveren. Ik weet dat in verschillende kleine dorpjes mensen "socialist" (dus PSP) hebben gestemd in de overtuiging dat zij voor de MFA hadden gekozen, vernits die tijdens het dynamisatieproces een socialistische maatschappij had gepropageerd.

V. Men kan zich toch niet ontdoen van de indruk dat de hetze rondom Republica, en dus vooral de houding van de PSP, het "cement van de eenheid" van de PFA heeft losgeweekt.

A. Vooreerst wil ik hier onderstrepen dat de zaak Republica een toneelopvoering is geweest voor het buitenland. In Portugal zelf leek de zaak niet zo belangrijk - trouwens op de 70 redacteuren van Republica vond men slechts een viertal leden van de PCP! Verder mag je nooit vergeten dat de MFA nooit een homogene groep is geweest. De progressieve miliciens-officieren wogen in aantal en macht niet op tegen de beroepskaders die uit de bourgeoisie stammen, van wie sommigen rijk zijn geworden, in en door de koloniale oorlog, en van wie een belangrijk aantal stages hebben gevolgd in de USA. Algemeen kan men wel zeggen dat de PFA anti-fascistisch was en is, maar je kan moeilijk beweren dat de officieren een socialistisch Portugal wilden. Op het ogenblik van de beslissende politieke keus hebben zij trouwens geen passend antwoord gevonden.

VANDAAG.

V. Je denkt dus dat de huidige situatie door de verhoudingen binnen de MFA zelf voorspelbaar was?

A. Luister, je kan stellen dat 25 april gepland was. Met "gepland" bedoel ik dat het mij onmogelijk lijkt in een land dat een van de medestichters van de NATO was, iets als de coup van april 74 te organiseren zonder minstens het stilzwijgend akkoord van de NATO. Je moet dit zien in het raam van de westerse politiek tegenover de derde wereld, waarin Portugal door zijn geografische ligging een sleutelpositie heeft: "democratisch" Portugal zou in de derde wereld beter overkomen dan het Portugal van Salazar of Caetano.

Een tweede zaak was het overdreven entoesiasme van de jonge officieren die dachten dat zij de wereld veroverd hadden. Dit sluit trouwens aan bij de algemeen voorkomende kwaal die we het triomfalisme noemen. Vergeet niet dat vele politici zich in het buitenland hadden ontwikkeld tot salon-revolutionairen, dat men te vlug heeft gedacht dat HET gebeurd was, dat men de revolutionaire waakzaamheid heeft laten verslapen en dat rechts zich heeft kunnen organiseren.

We rekenden vóór 25 april op een periode van 10 jaar (dus tot 1984) in de voordeligste veronderstelling, om Portugal te zien evolueren naar een burgerlijke democratie van het Finse type.

Men is sinds enige tijd aan de linkerzijde wel teruggekomen van dat triomfalisme, of bijvoorbeeld de autokritiek van Cunhal eind november.

V. Francisco, binnen enkele weken hebben we verkiezingen in Portugal: wat is je prognose? Een koalieregering PPD-CDS?

A. Zeker niet. In het buitenland verwacht men te vaak beide partijen. De PPD is een echte sociaal-democratische partij, een verkiezingspartij die de Portugese middenstand vertegenwoordigt. Dit is belangrijk, want op de 9 miljoen Portugezen leven er zowat 2 miljoen in het buitenland, en daar had de Portugese revolutie haar potentieel belangrijkste krachten moeten kunnen uitputten. Je zou dan ook kunnen zeggen dat Portugal het land is van de kleine middenstand. En je mag overigens niet vergeten dat er in de rangen van de PPD geen fascistenschuilen, wat niet kan worden gezegd van de CDS, en zelfs niet van de BSP.

Ik ben geen waarzegger maar ik voorspel zo'n 19t.h. van de stemmen voor links (ong.12t.h. voor de PCP, de resterende 7t.h. voor de MES, MDP, en andere).

V. en als president ?

A. In Portugal noemt men de president Sr. Courtiça (kurk!). Het moet iemand zijn die goed drijft. Waarom zou Costa Gomes niet verder drijven ?

V. Hoe staat het met de economische toestand ? Schuilt hierin geen gevaar voor een rechtse coup ?

A. Persoonlijk denk ik niet dat we ooit nog naar een fascistische diktatuur zullen terugkeren.

In 1976 kan een ekonomie standhouden indien ze een tijdlang over kredieten kan beschikken. Portugal heeft problemen i.v.m. grondstoffen, maar hieraan wordt verholpen door recente akkoorden met de Arabische landen en de Sovjet-Unie. Portugal is een landbouwland dat moet worden aangepast zowel wat de aard van de produktie betreft (rekening houden met de vraag !) als wat de produktiewijze betreft (de aangevangen reorganisatie verderzetten). Hiervoor is echter een bewustwordingsproces nodig : in Portugal moeten de mensen 50 jaar fascistische ideologie en 400 jaar kolonialistisch verleden kwijt : en buiten Portugal moeten de mensen zich degelijk informeren, niet denken in vereenvoudigde schema's.

V. Is dit de aanloop tot een soort programma ?

A. Voor een deel wel : je kunt je b.v. afvragen wat je als Belg kunt doen in verband met Portugal. Ik zou zeggen dat je naar Portugal kunt gaan, dat je, via bepaalde kanalen, voor ons belangrijke informatie kunt doorspelen (we zijn in een leerproces : artikels over onderwijs, zelfbeheer, syndikalisme, volksgezondheid, enz. kunnen ons helpen), dat je ook kunt gaan praten met Portugese landgenoten in België.

Interview afgenomen door J.P. Barra.

P.S. Het ware misschien interessant om in te gaan op deze laatste suggestie, en een contact centrum met in België werkende progressieve Portugezen op te richten. Wij dachten dat dit een taak was waarin VREDE bemiddelend zou kunnen optreden door over te gaan tot de oprichting van een werkgroep PORTUGAL, waarin konkrete projekten zouden kunnen worden uitgewerkt, zoals dokumentatie, organisatie van informatie, kontakten met Portugezen in België. Belangstellenden kunnen zich tot de redactie richten met suggesties e.d. Er kan dan eventueel een vergadering worden belegd. Het spreekt wel vanzelf dat het hier gaat om de oprichting van een redactionele werkgroep die zich niet konkurrentieel wil opstellen met b.v. de vereniging "Nieuw Portugal".

P.S. Over de ekonomische situatie kan men interessante informatie vinden in Baron, Yves, Vers la normalisation économique, Le Monde diplomatique, nr 262, en ook in Bensaid D., Rossi C., Udry C.-A., Portugal : La révolution en marche, Paris, Baugeois Ed, 1975, 318 blz., ong. 150 frank. En in verband met de rol van de NATO kan men een volledig andere visie vinden bij Tad Szulc, L'énigme portugaise de Kissinger, Le nouvel Observateur, nr 587.

EUROPEES PARLEMENT

In het Europees Parlement werd door de heer E. Glinne een ontwerp-resolutie ingediend, namens de socialistische fractie over de gelijkstelling van zionisme en racisme.

Het Europees Parlement

- hevig verontrust door het feit dat op 22 december 1975 in een intergouvernementele bijeenkomst van deskundigen van de UNESCO een ontwerp-verklaring is aangenomen, waarbij door invoeging van een amendement opnieuw zionisme wordt gelijkgesteld met racisme :
- het betreurend dat hierdoor het prestige van een organisatie van de V.N. die belast is met de bevordering van onderwijs en cultuur op mondiaal niveau in aanzienlijke mate wordt aangetast :

 1. verheugt er zich over dat de negen regeringen van de lidstaten der EEG reeds op 18 december jongstleden hebben geweigerd deel te nemen aan het debat over het amendement, in overeenstemming met de houding die zij hadden aangenomen bij de goedkeuring door de V.N. op 10 november 1975 van de onaanvaardbare resolutie waarin zionisme en racisme op één lijn werden gesteld ;
 2. spreekt de wens uit dat de negen regeringen, voordat de algemene Conferentie van de UNESCO te Nairobi in oktober 1976 zich over de ontwerp-verklaring uitspreekt, in gemeenschappelijk overleg het antwoord vaststellen dat in politiek en budgettair opzicht tegenover de UNESCO vereist is, ingeval de aldus op betreurenswaardige wijze geamendeerde ontwerp-verklaring wordt aangenomen ;
 3. verklaart dat de onontbeerlijke oplossing van het vraagstuk van het Midden-Oosten enerzijds de erkenning en daadwerkelijke uitoefening van de mensenrechten en nationale rechten van het Arabisch volk van Palestina moet inhouden en anderzijds het bestaansrecht van de staat Israël ;
 4. verzoekt zijn voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de directeur-generaal van de UNESCO, aan de parlementen en regeringen van de lidstaten, alsmede aan de Raad en de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

EKONOMIE

1. De bevolking.

Twee derde van de wereldbevolking leeft aan een overlevings- of subsistentieniveau. In het jaar 2000 zullen het er vier vijfden zijn. De groeivoet van de bevolking in de derde wereld ligt tussen 2,5 en 3,5, het geboortecijfer rond de 40 per duizend.

Europa heeft in de periode van zijn industriële revolutie gelijkaardige problemen gekend als de derde wereld nu: bevolkingsexplosie, exodus uit het platteland, leven aan subsistentieniveau. Maar de problemen namen nooit dergelijke proporties aan. Zo was de bevolkingsgroei nooit hoger dan 1 %/o. Hoe komt dit ?

- In Europa werd de daling van het sterftecijfer zeer vlug gevolgd door een daling van geboorte en vruchtbaarheid.

- Als de grenzen van de Oude Wereld werden bereikt heeft deze Oude Wereld zijn grenzen verlegd via een politiek van koloniale expansie :

- inpalming en bezetting van nieuwe grond (Amerika en Siberië)

- stichting van steunpunten (colonia's) in de derde wereld voor de grondstoffenbevoorrading.

- Wij kunnen dus stellen dat *Europa zijn bevolkingsprobleem heeft weggedraineerd naar de derde wereld*. Deze politiek is niet herhaalbaar, omdat territoriaal gezien de grenzen van de wereld zijn bereikt.

Deze bevolkingsgroei werkt zich uit op de welvaarts-groei :

de groei van de welvaart per hoofd = de groeivoet van de produktie min de groeivoet van de bevolking.

2. Onderwijs en cultuur.

- Vergelijkende illustratieve gegevens omtrent genoten onderwijs (gemiddeld aantal jaar onderwijs per arbeider) : Europese Gemeenschap 8,8 ; VSA : 10,4 ; Canada : 10,7 ; Japan : 10,6 ; V.K. : 11,1 ; Argentinië : 6,4 ; Mexico : 5,3 ; Brazilië : 4,7 ; Indië : 3,2.

- Aangepast onderwijsstelsel.

Op 100 leerlingen die het lager onderwijs beginnen, zijn er ongeveer 10 die het lager onderwijs voleindigen
Twee à drie voleindigen het middelbaar

De leerlingen maken een kortstondige passage door in een modern onderwijsstelsel, met de Europese "Kultuur" (of een afkooksel daarvan) als "voertaal". Deze passage door de onderwijspijp, bedoeld als "transmutatie naar een moderne samenleving", schept :

- een afkeer voor de bestaande cultuur, ondermeer van de handarbeid ;

- een verwachting op een belofte van intrede in een westerse maatschappij, verwachting die door de mas-

ARME EN RIJKE LANDEN.

sa niet kan worden ingelost :

- een kloof tussen een westers georiënteerde bovenlaag (de gepriviligeerden in de *colonia's* van de moderne economie) en de "subsistentiebevolking" (boeren op het platteland, open of verdoken werklozen in de stad).

Oplossing : beschutte ontwikkeling binnen eigen waardesysteem, afgeschermd van het westers waardesysteem ?
Omvorming van het westerse waardepatroon ?

3. Economisch *dualisme* tussen traditionele en ingeplante economie. De moderne economie (moderne industrie, banken, verzekeringen en vervoer en overheid) vormt eilanden in een zee van onderontwikkeling. De industrie is ingeplant, of liever : zomaar overgeplant uit onze overgeïndustrialiseerde wereld, modern van technologie, afgestemd op de concrete situatie van onze rijke wereld (waar een absolute schaarste aan arbeiders heerst en een overvloed aan kapitaal). *Deze eilanden vormen gewoon een verlengstuk van onze economie binnen de economie* van de derde wereld. In de ontwikkelingslanden zelf worden zij vaak ervaren en behandeld als enerzijds fetisjen, symbool van een naïef prestige op nationaal vlak, en anderzijds als inkomensbron en speeltuig van een westers-georiënteerde elite.

Want dat kunnen deze kapitaal-intensieve machines in elk geval : een hoog loon waarborgen voor de weinigen die erin werken en een bijzondere soort van sociale vrede teweegbrengen in de bevoorrechte oase. Aan de bevolking en ook aan de elite ontgaat echter de zin en de inhoud van de machine als "werktuig van ontwikkeling". (De vraag kan overigens gesteld in hoeverre bij ons de machine nog deze rol speelt en of het probleem van de aliënatie mens-machine geen universeel probleem is). Bovendien zijn deze ingeplante eilanden zo klein in omvang, dat hun groei (hoe snel die ook moge zijn) nooit bij machte is de stroom van de werkzoekenden op te vangen. Vandaar dat het economisch dualisme ook een sociale kloof meebrengt tussen de kleine groep gepriviligeerden in de moderne sektor en de massa van boeren en stedelijk proletariaat (open en verdoken werkloosheid). Deze kloof kan generaties aanslepen voor zij overbrugd wordt.

4. Het economisch en ethisch probleem van de billijke inkomensverdeling.

Volgens de liberale economen is deze scheve inkomensverdeling economisch goed. Immers de geprivili-

giëerde klasse spaart en investeert. Zij is de motor van de groei van het kapitaal en dit kapitaal vloeit naar de plaatsen waar het het meest nodig is. Dit zou gelden zowel voor de scheve inkomensverdeling tussen arme en rijke klassen in een gegeven land als voor de scheve inkomensverdeling tussen arme en rijke landen. De Duits-Oostenrijkse ekonomen (Kameralisten en Mercantilisten), hierin gevolgd door Marx, hebben deze (Angelsaksische) premisse nooit geheel aanvaard. Volgens hen wordt de netto-opbrengst of meerwaarde van een natie, van een continent, of van de wereld (d.i. de bruto-voortbrengst min de produktie van levensnoodzakelijke goederen) door de rijken niet enkel gebruikt voor investeringen, maar tevens voor *overtollige* consumptie d.w.z. de produktie van niet-levensnoodzakelijke goederen. Over de corrolaire begrippen "levensnoodzakelijk" en "overtollig" kan worden gediscussieerd, precies omdat aan deze begrippen een belangrijk ethisch aspect vastzit. Feit is dat in het licht van de armoede van de ontferden en bezitslozen de derde wereld, niet enkel en niet zozeer de bevoorrechten van onze colonia's aan overtollige consumptie doen. Kwantitatief is hun overtollige consumptie (of onverantwoorde besteding van de meerwaarde) een kleinigheid in vergelijking met de overtollige consumptie van de rijke wereld. Aan deze overtollige consumptie doen wij allen mee. Wat bijvoorbeeld onze jeugd, aan zakgeld meekrijgt overtreft het monetair inkomen van een inwoner van Zaïre, Rwanda, of Burundi. Het gaat zelfs niet volledig op de schuld hiervan uitsluitend op de rug van het kapitalistische systeem te schuiven want in een vrije markteconomie zouden onze lonen (via onderbieding door de armen) moeten dalen tot op het peil van de armen in de ontwikkelingslanden (plus verhuiskosten). In feite verdeelden wij heel dikwijls ons kapitaal en het monopolie van onze arbeidsschaarste als een middeleeuwse corporatie. Heel dikwijls zelfs onder het mom van goed klinkende leuzen, die op het vlak van de persoonlijke belevenis tot niets verbinden. Proletariërs (in de zin zoals door Marx omschreven) zijn alleen zij die hun loon laten dalen tot het subsistentieniveau van de armen.

(Voor zover ik weet, bevinden zich onder de Europeanen alleen bepaalde missionarissen nog in die situatie). *Alle overigen zijn medehouders van een monopoliepositie en romen de meerwaarde van de wereld af.* Daarin hebben zowel de liberale ekonomen als Marx zich in hun voorspellingen vergist. Volgens hen zouden monopolies en machtsposities zich enkel uitbouwen aan de zijde van het fysisch kapitaal).

5. Het monopolie van de meerwaarde en van de technologische vooruitgang.

Wie op het niveau van de subsistentie leeft kan per definitie geen meerwaarde opbrengen : hij kan geen besparingen opzijleggen, om hetzij aan investeringen (kapitaalvorming), hetzij aan overtollige consumptie

te doen. Met andere woorden, *het overgrote deel van de meerwaarde en de besparingen komen tot stand in de geïndustrialiseerde landen.* Wij houden deze nu krampachtig vast, hierbij de wetmatigheden van de normale ontwikkeling in ons voordeel ombuigend. *Wij beheersen eveneens de technologische vooruitgang* en richten deze praktisch uitsluitend op de oplossing van de problemen van onze overgeïndustrialiseerde samenleving. De technologie is het machtigste wapen geworden van de rijke landen en (meer dan het kapitaal) de motor van de welvaartsgroei. Niet alleen bepaalt de technologie de vormgeving van het kapitaal, maar zij leidt tot inkomensschepping zonder kapitaal. Zo bijvoorbeeld is 3,5 % van de produktiviteitsgroei in de Belgische petroleumnijverheid toe te schrijven enkel en alleen aan de technische vindingen (wat aan de petroleumarbeiders een "normale" en reële loonsverhoging zou toelaten van 5,6 % PER jaar, indien deze laatsten zich enkel om zichzelf zouden bekommeren).

Technologische research is uitsluitend in handen van de rijke landen en is even uitsluitend gericht op de oplossing van de problemen van de rijke landen. Zo is deze research gericht op een economische situatie, waar arbeid schaars en kapitaal overvloedig is (in de ontwikkelingslanden is het precies omgekeerd) en op massaproductie (die niet aangepast is aan de marktomvang van de ontwikkelingslanden). Wat meer is, deze technologische research concentreert zich op onze producten en grondstoffen (suikerbieten, synthetische rubber, synthetische vezels, sojabonen, atoomenergie). Automatisch leidt dit tot een geringer concurrentievermogen van de produkten van de derde wereld (rietsuiker, natuurlijke rubber en vezels, arachidennoten, petroleumenergie), wat dan op zijn beurt invloed uitoefent op de prijzen en beloningen van de produkten van de derde wereld. Grondstoffenblokkade door de derde wereld, waarmede soms wordt geschermd als drukkingsmiddel, is dan ook een tweesnijdend zwaard. Als de antithese tussen rijke en arme landen de waarschijnlijkheid van een dergelijke konfliktituatie zou inhouden, zullen de rijke landen automatisch hun technologische research nog enger concentreren op de produktie van Ersatzgoederen (zoals Duitsland gedurende de 2de W.O.). De vraag of de ontwikkelde wereld hierin zou slagen laat ik in het midden. Het ware, op wereldvlak gezien, in elk geval een enorme verspilling en "misorientatie" van de menselijke energie, die overigens zou indruisen tegen de internationale arbeidsverdeling en samenwerking waartoe wij uiteindelijk dan toch moeten komen.

6. Mogelijke oplossingen.

Technisch-economisch zijn de problemen niet zo moeilijk op te lossen.

- bevolkingsplanning en opdrijven van de besparingen in de ontwikkelingslanden ;
- "billijke" prijzen voor de produkten van ontwikke-

lingslanden ;

- afvoer van een deel van ons kapitaal (meerwaarde) en onze technische kennis naar de ontwikkelingslanden (via financiële en technische hulp) .
- Intomen van onze overtollige consumptie om de omvang van de kapitaalafvoer te kunnen vergroten :
- afbouw van bepaalde produkties, die thuis horen in de ontwikkelingslanden ;
- billijke en efficiënte oriëntering van de technologische research, enz.

Zo eenvoudig als het er uitziet op het technisch-ekonomisch vlak, zo moeilijk is het probleem op menselijk vlak, omdat het voor het westen een afstaan van verworven macht inhoudt en een verandering van de zedelijke normen die aan onze maatschappelijke en

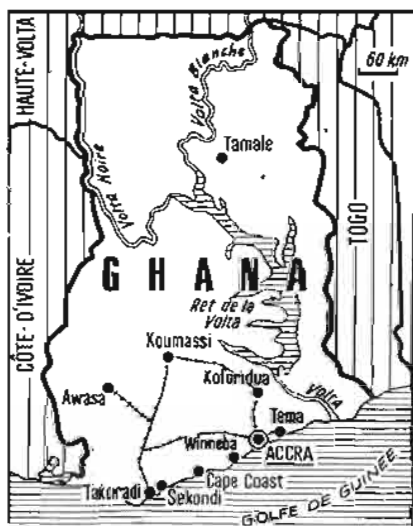
onze internationale verhoudingen ten grondslag liggen.

Onze maatschappelijke verhoudingen worden meer en meer gedikteerd door macht, profijt en winstbejag, d.w.z. : materialisme en vervlakking in zijn religieus-kristelijke betekenis. De schaalvergroting van de produktie, de toenemende concentratie van financiën, politiek en pers, en de druk van de technologie zijn hieraan niet vreemd. Welke macht of stroming is bij machte nog een élan van altruïsme en geestelijke veerkracht voort te brengen, dat de ekonomische ontwikkeling ombuigt tot een menswaardiger en rechtvaardiger maatschappij ?

Op deze vraag blijf ik het antwoord schuldig.

M.J.

even uw aandacht voor GHANA

In 1874 annexeert Engeland de Goudkust, in 1897 Noord-Ghana en in 1902 Ashanti. In 1922 kwam een deel van de voormalige Duitse kolonie Togoland onder Brits mandaat. Samen kregen deze gebieden in 1954 zelfbestuur en zij werden op 6 maart 1957 onafhankelijk onder de naam Ghana.

Op 1 juli 1960 werd Ghana een republiek binnen het Britse Gemenebest.

Op 24 februari 1966 maakte een militaire staatsgreep een einde aan het bewind van de eerste president, Kwame Nkroema, en de macht kwam in handen van de National Liberation Council. Na verkiezingen werd op 22 augustus 1969 de grondwet van de tweede republiek van kracht. President werd K.A. Busia, maar ook hij werd op 13 januari 1972 door een militaire staatsgreep ten val gebracht. Een national Redemption Council nam de macht over.

OPPERVLAKTE : 238.537 km² (ong. 8 x België)
INWONERS : 8.559.313 (telling 1970) is 38 per km²

HOOFDSTAD : Accra - 663.880 inw.
STEDEN : Kumasi 342.986, Sekondi-Takoradi 161.071, Asamankesi 101.144, Tamale 98.818.
BEVOLKING : Soedannegers, Ashanti, Ewo; ca. 7.000 Europeanen.

TAAL : Engels en stamtalen.

RELIGIE : Mohammedanen ruim 20 t.h., christenen 30 t.h., aanhangers natuurreligies.

STAATSVORM : Republiek - Staatshoofd kolonel I.K. Acheampong. Parlement ontbonden.

POLITIEKE PARTIJEN : Ontbonden. Bij de verkiezingen van aug. 1960 behaalde de Progress Party 105 van de 140 zetels.

BRUTO NATIONAAL PRODUKT : 8.840 BF per inwoner (1971).

EKONOMIE : Van de bodem is 56 t.h. bos en wordt 22 t.h. gebruikt voor landbouw, met als voornaamste produkt cacao, waarvan Ghana de grootste producent ter wereld is. Belangrijke mijnbouw. Door het breken van de invloed der vreemde monopolies verzekerde de staat zich een aandeel van 55 t.h. in de exploitatie van de mijnbouw. De richtlijnen van een vijfjarenplan (1975-1980) voorzien in een voortdurende stijging van de industriële opbrengst en de landbouwproduktie.

HANDEL : Invoer 12 miljard BF, uitvoer 16 miljard BF (1972). Voornaamste uitvoerprodukten : cacao (waarde 70 t.h.), hout, goud, diamanten.

T.B.

MIDDELEN - OOSTEN

ISRAEL IS HET ZIONISME RACISTISCH ?

Het aanvaarden in de V.N. van een resolutie tegen het zionisme heeft in Israel en de joodse wereld heel wat deining veroorzaakt. Maar niet alleen daar. Er zijn er die liet stemmen van die resolutie een spijtige zaak vinden, al gaan ze in hoofdzaak akkoord met de inhoud ervan. Ze is inderdaad koren op de molen van haviken in de Israelische politiek, de voorstanders van een "groot Israel"; ze zal het zionisme ongetwijfeld naar meer extreme posities drijven. En ze brengt de resultaten, die ten gunste van de Arabische volkeren konden bepaald worden in 't gedrang. Het gevaar voor de opflakking van een zinloos antisemitisme is daarbij niet denkbeeldig. De resolutie lost niets op. Integendeel. De oplossing is op een heel ander vlak te zoeken, nl. in de konkrete toepassing van de vroegere UNO-resoluties met betrekking tot het Midden-Oosten. Maar is het zionisme inderdaad racistisch? Wel, misschien is het woord "racistisch" wat ongelukkig gekozen. Maar het is niet omdat er geen joods "ras" bestaat, dat het zionisme en Israel vrij zouden zijn van diskriminatie. Ik vernoem die twee in één adem, want het zionisme heeft zich totaal vereenzelvd met Israel en zijn politiek. De zionisten zijn dragers van een bepaalde idee - het opgaan in een joodse staat - maar ook agenten van een buitenlandse mogendheid, die ze blijven steunen, moreel, materieel en politiek.

In het zionisme, dat in den beginne hoofdzakelijk nationalistisch was, is de godsdienst, in de loop der tijden, een steeds grotere rol gaan spelen. Het is er mee gegaan zoals met zovele andere nationalistische bewegingen. Wanneer een volk verdrukt en vervolgd wordt is het nationalisme revolutionair en bevrijdend. Maar van het ogenblik, dat het zelf een macht, een staatsmacht wordt, wordt het een instrument van verdrukking en imperialisme. En zo is het zionisme agressief en reactionair geworden.

De "bloed-en-bodem"-theorieën, die Israel en het zionisme huldigen, hebben een akelige overeenkomst met die andere, van Hitler-Duitsland. Ze zijn hier weer eens terug te brengen, niet tot het "ras", maar tot de godsdienst: het uitverkoren volk, het beloofde land. Of het racisme is? Diskriminatie is het in elk geval. In de eerste plaats tegen de Arabieren. Ze verrichten het zwaarste en vuilste werk en worden het minst betaald. Ze zijn ook het slechts gehuisvest. Vermits Israel een exclusief joodse staat is, gelden voor hen "aparte" wetten. Wetten, die gebaseerd zijn op de koloniale wetgeving uit de Engelse tijd. De Arabieren

worden als tweederangsburgers beschouwd, zowel in de wetgeving als in de mentaliteit van de bevolking. In de Knesseth zetelen Arabische afgevaardigden, alhoewel niet in verhouding tot hun aantal. Maar de toegang tot het staatsapparaat en zeker tot de verantwoordelijke posten is praktisch voor de Arabieren verboden. Zelfs in het Bureau van Arabische Zaken zit geen enkel Arabier. Nog altijd zijn er duizenden Arabieren, die hun woonplaats niet mogen verlaten zonder toelating. De overheid kan een Arabier voor een periode van drie maanden opsluiten zonder vorm van proces. periode die met een eenvoudige administratieve maatregel kan verlengd worden. In de door Israel bezette gebieden die, ondanks de UNO-resolutie van 1967, als kolonie geannexeerd werden, wordt de politiek van dynamiet en bulldozer toegepast en wordt de bevolking onderworpen aan vernederende maatregelen, kollektieve straffen en aan het willekeurig en soms misdadig optreden van de "Green Barrets". Van

de Arabieren, die in 1948 het land verlaten hebben - en die niet mogen terugkeren - en zelfs van velen die gebleven zijn, werd de grond afgenomen.

Israel Shahak, professor aan de universiteit van Jeruzalem, een Jood dus, schrijft daarover het volgende: "De zionistische theorie, die ook de theorie is van Israel, verschijnt in die mate van hetgeen men de Indianen in Amerika en de zwarten in Zuid-Afrika heeft aangedaan, dat men de Indianen in reservaten stopt en de zwarten in Bantustans, terwijl het zionisme de bedoeling heeft en ook alles in het werk stelt om zich meester te maken van elk stukje grond in handen van niet-Joden".

Vreemd genoeg is er ook diskriminatie onder de Joden zelf, nl. tussen de Europese asjkenazim en de oosterse sefardim, ook wel smalend "zwarte Joden" henoemd. Al maken die sefardim 42 0/0 uit van de joodse bevolking en verblijven ze vaak reeds verscheidene generaties in Israel, ze wonen nog steeds in krotten en ghetto's, waar hun bewegingsvrijheid beknot wordt. Ze hebben geen rechten en geen mogelijkheden om zich menselijk te ontwikkelen. Ze hebben ook hun eigen "zwarte" grootrabbijn. Hun "Zwarte Panter" die, net zoals hun naamgenoten in de Verenigde Staten, deze diskriminatie bestrijden, hebben regelmatig en op de meest brutale wijze af te rekenen met de repressie van politie en godsdienstige fanatici.

Het zionisme heeft er ook toe geleid dat Israel, eer-

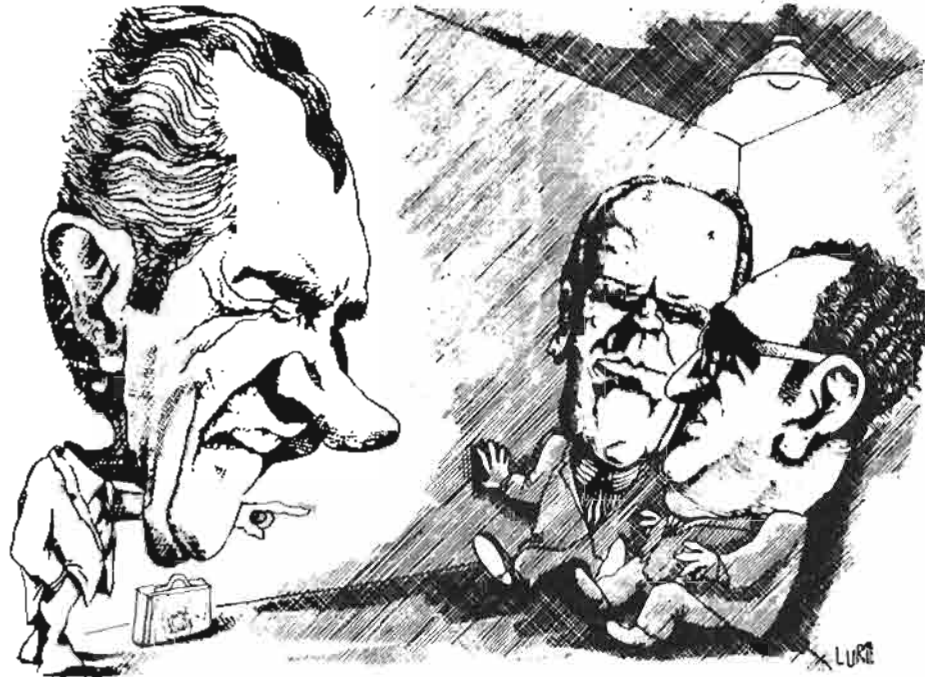
der dan een democratie, een theocratie is. De rabbijnen delen er de lakens uit. Het burgerlijk huwelijk bestaat niet. Huwelijken tussen personen van verschillende nationaliteit of godsdienst zijn verboden. De burgerlijke huwelijken door Joden vóór hun komst in Israel aangegaan met personen van een andere nationaliteit, worden als niet bestaand beschouwd. Het zou begrijpelijk zijn, dat Talmoed en Oud-Testament als basis worden genomen voor de geschiedenis en de letterkunde, maar ze zijn het ook voor de wetgeving en de rechtspraak. De school is niet gescheiden van de kerk. De studie van het Judaïsme neemt bijna één derde van het leerprogramma in beslag, meer dan de wiskunde. De invloed van de godsdienst, en de rabbijnen is bijzonder sterk in het leger. Op de urnen, waarop de luisterdichtheid het sterkst is, zijn er in de officiële radiozender regelmatig uitzendingen, uitsluitend gewijd aan bijbelcommentaar.

En dan is er de fameuze wet op het staatsburgerschap. Volgens de "wet op de terugkeer" van 1950, wordt iedere Jood, die in Israel imigreert, automatisch Israelisch staatsburger. Maar wie is Jood? Wel, ondanks het verzet van de progressieve krachten, keurde de Knesseth in maart 1970 de "jodenwet" goed. Ze bepaalt, dat als Jood beschouwd wordt, wie geboren is uit een joodse moeder of zich tot het jodendom heeft bekeerd. Nu zijn er wel Joden, die een parallel zien tussen de Israelische jodenwet en die andere, van het Hitler-regime. Zoals rechter Cohen, lid van het Hooggerechtshof in Israel. "De bittere ironie van het lot heeft gewild, - zo stelt hij vast - dat dezelfde biologische en racistische thesissen, verkondigd door de nazi's, en die aan de basis liggen van de infame

wetten van Nürenberg, ook als basis dienen voor de officiële definitie van het al of niet Jood zijn in de schoot van de staat Israel".

Ook in Israel, al komen de Joden uit alle hoeken van de wereld en vertonen ze de meest uiteenlopende kenmerken, bestaat, net als in het Hitler-Duitsland, een soort van ideaalbeeld, nl. die van de "ideale Sabra". Daarover weer eens een getuigenis uit joodse bron, nl. een ingezonden stuk in het Israelisch blad "Lamerhav": "Wij hebben ons het beeld gevormd van de nieuwe Jood en vaak lijkt het mij of het gaat hier om een vuige imitatie van wat onze vijanden verheerlijkten. Daat staat hij dan, de ideale Sabra. Hij is zeker van zichzelf en geeft geen zier om de rest van de wereld. Hij heeft veel weg van de jeugd uit de Hitler-tijd, geeft blijk van dezelfde fysieke moed en dezelfde onbeschaamdheid..."

Gelukkig is er in Israel al wat aan het veranderen. Vooral sedert de 6-daagse oorlog van 1967 hebben de tegenstellingen er zich toegespitst, economisch, politiek en sociaal. De externe, maar ook de interne spanningen zijn fel toegenomen. Velen beginnen in te zien, dat het zionisme daar een grote schuld aan heeft. Dat het een ideologie is, waarmede enkel de grootbourgeoisie gediend is. Het verzet van de progressieve krachten tegen de binnen- en buitenlandse politiek van Israel neemt toe. Laat ons hopen, dat dit verzet mag leiden tot hervormingen in democratische zin. Want dat, en dat alleen, kan de oplossing brengen, zowel voor de toestand in Israel zelf als voor het probleem van de Palestijnen en de verhouding tot de Arabische landen.

Weet je hoe beschaamd ik was toen ik hoorde dat geen enkele Chinese leider smeergeld door Lockheed werd aangeboden?

Organisaties

Wat is Amnesty International ?

De organisatie "Amnesty International" komt vaak in de aktualiteit. Nieuwsdiensten en kranten maken niet zelden voor hun achtergrondinformatie over politieke gevangenen en folterpraktijken waar ook ter wereld gebruik van de rapporten die deze internationaal gestructureerde organisatie publiceert. Op die manier wordt "Amnesty International" zelf soms als een soort nieuwsdienst gebruikt en wie in het Nederlands taalgebied de vele afzonderlijke verslagen leest of met de maandelijkse aflevering van "Wordt vervolgd" kennismaakt, ziet al vlug in dat deze organisatie de politiek alerte burger een massa interessante maar tegelijk pijnlijke informatie te bieden heeft. Er is immers geen land ter wereld waar niet op een gegeven ogenblik gefolterd wordt of waar er mensen in de gevangenis zitten wegens hun politieke, morele, religieuze overtuigingen. Een paar jaar geleden kwam "Amnesty International" nog om een andere reden in de kijker te staan : de voorzitter van de organisatie Sean Mac Bride ontving voor verscheidene van zijn activiteiten de Nobelprijs voor de vrede. Zoals men wellicht weet, is hij de Ierse oud-minister van Buitenlandse Zaken en heeft hij destijds, tijdens de Ierse onafhankelijkheidsstrijd, zelf met het gevangenisleven kennis gemaakt. Thans is hij UNO-kommissaris voor Namibië, dit is het voormalige Zuid-West-Afrika dat sedert enige jaren, in strijd met de internationale akkoorden door Zuid-Afrika bezet en gekoloniseerd wordt. Ook heel recentelijk werd aan een rapport van "Amnesty International" heel wat ruchtbaarheid verleend. Het betrof het uitvoerige "Politieke gevangenen in de U.S.S.R.", een stevige brok koele informatie over de wetgeving, de gevangenis, de strafkampen en de psychiatrische klinieken in Sowjetrusland. Het is een rapport geworden dat door de internationale pers uitvoerig werd geciteerd en gekommentarieerd en slechts door lui die de nodige politieke onbevangenheid missen in twijfel werd getrokken.

"Amnesty International" ontstond in 1961 naar aanleiding van een artikel van een jurist over een appèl voor amnestie in het gezaghebbende Britse weekblad "The Observer". Het werd de publieke voorstelling van een campagne, gevoerd door een groep Londense juristen, die vandaag is uitgegroeid tot een bloeiende internationale beweging met als belangrijkste doeleinden:

- voor ieder het recht van vrijheid van mening en meningsuiting te verzekeren, alsook de verplichting voor iedereen deze vrijheid aan anderen te gunnen ; er in

dat streven voor te zorgen dat over de gehele wereld de bepalingen van de artikels 5, 9, 18 en 19 van de Universele Deklaratie van de Rechten van de Mens nageleefd worden. Deze artikels luiden als volgt :

Artikel 5. Niemand zal onderworpen worden aan folteringen, noch aan een wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

Artikel 9. Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige arrestatie, detentie of verbanning.

Artikel 18. Een ieder heeft recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst; dit recht omvat tevens de vrijheid om van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid hetzij alleen, hetzij met anderen, zowel in het openbaar als in zijn particuliere leven, zijn godsdienst of overtuiging te belijden door het onderwijzen ervan, door de praktische toepassing, door credient en het onderhouden van de geboden en voorschriften.

Artikel 19. Een ieder heeft recht op vrijheid van mening en meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid, zonder inmenging een mening te koesteren en door alle middelen en ongeacht grenzen, inlichtingen en denkbeelden op te sporen, te ontvangen en door te geven.

- zonder inachtneming van (partij) politieke konsideraties zich in te zetten voor de hulpverlening aan personen, die door schending van voornoemde bepalingen werden gevangen gezet, vastgehouden, in hun bewegingsvrijheid beperkt, of die onderworpen zijn aan fysische dwang, dit omwille van hun politieke, religieuze of ethische opvattingen, of omwille van hun etnische afkomst, huidskleur of taal, op voorwaarde dat zij geen geweld hebben gebruikt of er voorstander van waren.

Het punt dat de gevangenen geholpen worden "op voorwaarde dat zij geen geweld hebben gebruikt of ertoe voorstander van waren" kan ruim en dubbelzinnig worden geïnterpreteerd en misschien wel verdacht klinken. Het structurele geweld in de wereld is soms van dien aard dat bij heel wat politieke groepen gewelddadige reacties bijna onvermijdelijk zijn. Nu weet "Amnesty International" wel dat mensen die om politieke redenen geweld hebben gepleegd en om die manier gevangen genomen worden, ook en vooral om hun opvattingen over en strijd tegen het structurele geweld vastzitten en zelfs vaak gemarteld worden. Daarom ook gaat "Amnesty International" steeds op onderzoek uit, vraagt deze beweging altijd een rechtvaardig proces wanneer een gerechterlijke procedure zich opdringt ; daarom ook spant "Amnesty International" zich de jongste tijd bijzonder in om het fenomeen *martelen* te onderzoeken en te bestrijden. Het artikel 5 van de Universele Deklaratie van de Rechten

van de Mens dat zegt dat niemand aan foltering, wreedaardig en onmenselijke behandeling of dito gevangenisstraf mag onderworpen worden, dient dan ook ruim te worden geïnterpreteerd. Met andere woorden ook het structurele geweld valt hieronder. We denken bijvoorbeeld in het bijzonder aan sommige akties van groepen die zich in Zuid-Amerika of in Israël verzetten tegen het staatsterreur.

Reeds verscheidene keren heeft "Amnestie International" onderzoeken bevolen betreffende gevangen guerillero's in Zuid-Amerikaanse gevangenissen of Palestijnen in de Israëlische gevangenissen. Men weet immers dat deze gevangenen, slachtoffers van het structurele staatsterreur aan folteringen en martelingen onderworpen werden.

Ruim vijftien jaar zendt "Amnesty International" nu reeds missies uit naar verschillende landen om over de omstandigheden en eventuele vrijlating van politieke gevangenen te onderhandelen. Geregeld wordt hierover verslag uitgebracht en informatie over de gehele wereld verstuurd. Men kan aannemen dat maandelijks ongeveer tweehonderd door "Amnesty International" geadopteerde politieke gevangenen vrijgelaten worden, onder meer dank zij de aktie van deze organisatie (echter maandelijks dringen zich ongeveer evenveel voor adoptie, dat wil zeggen gevangenen waarover voldoende informatie voorhanden is). Sinds geruime tijd kent "Amnesty International" een enorme uitbreiding, vooral Nederland, Duitsland en de Skandinavische landen zijn zeer actief en momenteel zijn er ongeveer dertig nationale sekties werkzaam en zijn er honderden groepen bedrijvig met de adoptie van gevangenen. De adoptieaktiviteit houdt in dat groepen van ongeveer een tien à vijftiental personen zich actief inzetten om bepaalde gevangenen vrij te krijgen, een betere behandeling te geven, om de familie van de gevangene te helpen, enzovoort. Elke adoptiegroep ontvangt via zijn regionaal of nationaal sekretariaat van het Londense internationale sekretariaat een drietal dossiers van gevangenen. Hierbij wordt heel wat 'background-information' over de regering, economisch en politiek systeem waarin de betreffende persoon wordt vastgehouden, toegevoegd. De drie dossiers hebben meestal betrekking op gevangenen, respektievelijk uit het Westerse blok, uit het Oostblok en uit de Derde Wereld (bijvoorbeeld : Verenigde Staten, Sowjetrusland, Indonesië). Het is dan de bedoeling dat deze groep de verantwoordelijkheid opneemt om door allerlei, soms diskrete kontakten, op de regering en de verantwoordelijke instanties druk uit te oefenen ten einde de gevangene(n) vrij te laten of om verder nieuws van deze gevangene(n) te krijgen.

Is "Amnesty International" de enige adekwate organisatie om zich met de sociaal-economische, de politieke en kulturele wantoestanden in de wereld in te laten ? Deze pretentie heeft "Amnesty" zeker

niet. Leden van deze organisatie kunnen (en moeten soms) zich uiteraard nog steeds engageren in andere groeperingen of in een partij, waarbij andere, aanvullende doelstellingen worden nagestreefd. Een nationale organisatie van "Amnesty" houdt zich steeds uitsluitend met toestanden bezig die niet onmiddellijk op een situatie van het eigen land betrekking heeft. Op die manier poogt "Amnesty" in elk land onafhankelijk van de politieke konstellatie van dit land werkzaam te zijn voor andere landen. Daarom "Amnesty International", en om dezelfde reden houdt A.I.-Belgium zich niet met Belgische toestanden bezig.

De belangrijkste publikatie van "Amnesty International" is ongetwijfeld het alomgekende "Report on Torture", dat ook in het Nederlands vertaald is ("Martelingen : het zijn mensen waar het over gaat"). Verder zijn er belangrijke studies over Brazilië, Guatemala, Paraguay, Chili, Rusland, Marokko, Rhodesië, Indonesië, Zuid-Korea, enzovoort.

Nationaal Sekretariaat van "Amnesty International"-Nederlandstalige afdeling : Oudergemlaan 202, 1040 Brussel (Tel. : 02/64.86.418).

Jacques DE VISSCHER

dokument

1700 KILOMETER DOOR HET VRIJE ZUID-VIETNAM

De oude mandarijnenweg met de Franse mijlpalen, waarop Da Nang nog steeds als Tourane staat aangeduid, is de weg nr. 1, ruim 1700 km lang en de enige direkte verbinding tussen Hanoi en Saigon.

De Italiaanse journalist Romano Ledda was de eerste Westeuropaan die deze weg in zijn totale lengte heeft kunnen bereizen. Tot nu toe was dit niet mogelijk; vroeger niet als gevolg van de formele maar verschrikkelijk concrete grens, de 17e breedtegraad en nu niet door de enorme problemen die de dertigjarige oorlog heeft achtergelaten.

De weg nr. 1 heeft in het Vietnamese leven altijd een hoofdrol gespeeld. De Fransen hadden deze weg eens 'de weg zonder vreugde' genoemd, gedurende de laatste dertig jaren was deze weg getuige van ontelbare offensieven en opstanden; op iedere meter vond wel een kleinere of grotere veldslag plaats. De talrijke ruïnen zijn, zoals Nguyen Huu Ai, partijsecretaris van Tuy Hoa het stelde: 'evenredig aan de intensiteit van de strijd'. De weg loopt door de vlakte waar eens Quang Tri lag, een vlakte die gedurende 100 dagen bestookt werd met het equivalent van 7 atoombommen van het type A. Het is de weg waar het bloedbad van My Lai plaatsvond. Eveneens lagen hier de duizenden 'Free Kill Zones', want vanaf de provincie Tri Thien tot Binh Dinh en in de gehele provincie Quang Cai bestaat een ononderbroken revolutionaire traditie.

Langs de weg nr. 1 hadden de Amerikanen vijf van de belangrijkste bases ingericht, Phu Bai, Da Nang, Chu Lay, Cam Ranh en Bien Hoa, communicatie tussen deze bases was praktisch alleen per vliegtuig mogelijk.

Er bevindt zich hier geen enkel dorp dat niet belegerd is en er is geen enkele bewoner die niet betrokken was bij de reusachtige militaire activiteiten, bestaande uit duizenden kazernes, mijnenvelden, vestingen en wachtposten, zich ononderbroken uitstrekkende van Hué tot Saigon en er is voldoende prikkeldraad aanwezig om heel Vietnam enige malen te omspannen. Op iedere heuvel, vanaf de 'heuvel der wolken' tot Deo Ca toe, zijn tonnen **chemicaliën gestort**. Niettemin kan men stellen **dat de partisans iedere nacht uit de annamitische cordilleras of de ondergrondse schuilplaatsen van de dorpen tevoorschijn kwamen om te strijden**.

Deze weg was **getuige van de omzwervingen van het grootste deel van de 10 miljoen Vietnamezen die gedurende de oorlog verhuisd zijn; deels als vluchteling, deels door gewelddadige dwang**. Een van de meest dramatische fenomenen van sociale ontworteling die deze eeuw tot nu toe gekend heeft.

Terugkeer naar de grond van de voorouders

Nu is er vrede gekomen, ook op de weg nr. 1 en de volksverhuizing is weer begonnen, echter nu in omgekeerde richting. **Duizenden voertuigen, van grote vrachtwagens tot krakemikkige driewielers, de Lambo's, brengen honderdduizenden boeren weer terug naar hun dorpen.**

Bij de brug van An Than, die bezwaken is onder het gewicht van een kraanwagen, is een enorme opstopping ontstaan. Met spreekwoordelijk geduld wacht men tot men aan de beurt is om overgezet te worden, iedereen sjuwt zijn beperkte bezittingen mee, een bed, een stoel en soms een varken.

Maar er heerst een sfeer van opluchting, er heerst vreugde omdat men weer kan terugkeren naar de rijstvelden en dit voor de eerste keer sinds tientallen jaren, zonder dat men angst hoeft te hebben voor de dood of de onzekerheid van de vlucht.

Uit: WIENER TAGEBUCH,
oktober 1975

De wachtenden waren gevlucht voor de bommenregen, eerst afkomstig van de Amerikanen en daarna van de marionetten van Thieu. 220.000 mensen keren terug uit Da Nang, 800.000 uit Saigon en verder grote aantallen uit Qui Nhon, Tam Ki en Nha Trang. De terugkeer geschiedt niet onder dwang, integendeel, de bevolking geloofde in de boodschap van de revolutionaire comité's die hen overgebracht is tijdens de revolutionaire scholing die ze kregen in de vluchtelingenkampen.

De mensen die terugkeren naar de dorpen ontvangen 6 maanden lang loon alsmede voldoende rijst om de tijd tot de volgende rijstooft te doorstaan. Afgezien hiervan krijgen de terugkerenden de garantie dat zij praktische hulp zullen krijgen van het kollektief bij het wederopbouwen van de verwoeste huizen en dorpen. De eerste golf van terugkerenden behoefde niet overtuigd te worden, vele families waren blij dat ze elkaar na jarenlange scheiding weer konden opzoeken. Zoals een 31-jarige vrouw het stelde: 'alleen op de grond van je voorouders kun je leven van een handvol rijst en wat zout.'

Aan weerszijden van de 17e breedtegraad

Ten noorden van de 17e breedtegraad heb ik de door de intensieve B-52 bombardementen geteisterde provincies Nge An, Ha Tin, Quang Binh en het noordelijke deel van Trung Bo doorkruist. In de twee jaar na de beëindiging van de bombardementen wordt er enorm hard gewerkt aan de wederopbouw, maar de sporen van de verwoes-

ting zijn nog duidelijk waarneembaar. Geen brug, hoe klein ook, geen stukje van de weg nr. 1 is gespaard gebleven. Niettemin heeft dit nooit het sociaal-politieke weefsel van deze gebieden aangetast, integendeel, in totaal heeft men drie 'wegen nr. 1' aangelegd, waarvan de B-52's er één nooit gevonden hebben. De rijstproductie is altijd doorgegaan, fabrieken, scholen en ziekenhuizen zijn blijven functioneren. Het sterke nationale en revolutionaire bewustzijn is opvallend bij de stedeling of de boer die zijn bevochtigingssysteem herstelt en uitbreidt. Armoede en karigheid, gevolgen van de langdurige oorlog, worden verbonden met een sterk ontwikkeld gevoel van individuele en collectieve waarde (karakteristiek voor een oude en diepgewortelde beschaving) - 'Wij leven niet karig omdat wij niet beter zouden willen leven, het is een offer dat ons wordt opgelegd door de noodzakelijkheid', zegt kameraad Tung, directeur van de Nhan Dan

Dong Hai, ten zuiden van de 17e breedtegraad daarentegen met zijn provisorische barakken van golfplaten en karton, bereidt ons voor op het verval van het zuiden. Deze toestand is niet alleen het gevolg van de oorlog, maar eerder het gevolg van een politiek en sociaal beleid.

Op het moment van de Amerikaanse invasie (1965) had Da Nang 105.000 inwoners; in 1974 was dit aantal gestegen tot 600.000, en ten tijde van het offensief en de opstand van de afgelopen lente was het bevolkingsaantal gegroeid tot ruim 1 miljoen inwoners. Nha Trang was vroeger een kleine provinciestad, maar toen de grote militaire basis Cam Ranh in bedrijf gesteld werd, werd Nha Trang het Miami van het zuiden en daarmee een van de grootste steden van het land.

De bouw van Saigon is berekend op een bevolking van 500.000 inwoners maar tegenwoordig wonen er 4 miljoen mensen. Zeven miljoen Vietnamezen, ruim een derde deel van de bevolking van Zuid-Vietnam hebben zich de laatste 15 jaren in de stedelijke centra gevestigd.

In 1964 woonde 80 procent van de bevolking op het platteland en leverde 50 procent van het bruto nationaal produkt. 10 jaar later was het bevolkings-percentages op het platteland gedaald tot 38 procent en tezamen met de industriële sektor bracht het platteland 35 procent van het BNP op. De resterende 65 procent van het BNP werd opgebracht door de dienstverlenende sektor en de handel.

Da Nang is een voorbeeld van een dienstverlenende stad voor de Amerikaanse bases. 4/5 deel van het stadsoppervlak wordt in beslag genomen

door militaire instellingen, in het resterende deel wonen meer dan een half miljoen in kilometers lange rijen van hutten (ge 8 mensen per kamer).

Op de markt, waar maximaal plaats is voor 6000 kooplieden, verdringen zich nu 15 kooplieden, daarbij moeten nog geteld de vele kleine ambulante venters in snoothoe of lucifers, evenals de langs de straat gespreide stalletjes.

In Da Nang vindt men honderden dame-lous, kleermakerijen, televisie- en elektrische winkels. De Hung Vuong en de vromenade bestaat uit een ononderbroken van nachtclubs, bars en restaurants. De moet echter van verre geïmporteerd worden. Ongeveer 50.000 Zuidvietnamezen - 20 indien je de gezinsleden meetelt - leefde de dienstverlening aan het Amerikaanse tielkorps. De fabrieken in Da Nang kan één hand tellen; er was een textielfabriek met 700 vrouwelijke werknemers, de elektrische centrale en nog een paar kleine fabriekjes rest van de bevolking leefde van het toem met de hoop op het verkrijgen van een klein zaakje, prostitutie, half-legale handmen leefde van de bloeiende smokkelha

Vestingwerken van het kapitalisme

Deze bevolkingsconcentratie in de steden klaart enkele van de enorme moeilijkheden waarmee men in het zuiden van Vietnam heeft. Deze problemen zijn zeer zeker alleen voortgesprongen uit het militaire k Westmoreland zag in de concentratie van volking in de steden een mogelijkheid om guerrillero's te scheiden van hun achterland beschouwde de steden als de ware 'strat dorpen van de oorlog'; Kissinger schreef onmogelijk zou zijn 60 procent van het te beheersen en daarom aanraade 60 p van de bevolking te beheersen.

De ideologische veronderstellingen waren ijkertijd de 'vrije wereld' en het 'vrije ir men wilde door de schepping van de 'vestingen van het kapitalisme' zo snel mogelijk spiraal van een 'statische produktie' docteneinde de welstandsboom te bewerkst Sociologen, psychologen, economen, anlogen, ethnologen, de Rand Corporatie, M.I.T. en het Hudson-instituut prezen d ophoudende stroom van 'hulp' welke h overspoelde, en de toename van de dien ningen wat een teken was van het toene oorlogsenagement... Zij beschouwden een heilzame schok, die het land uit zijn enoude stagnatie moest sleuren.

In werkelijkheid had deze schok weinig vooruitgang te maken. Integendeel, de c ontwikkeling verdween niet, maar het w de rijkdommen en de bases voor vooruit die verdwenen. Het zuiden van Vietnam van rijstexporteur gedegradeerd tot rijst porteur, bovendien voerde men suiker, r papier, gas en textiel in omdat de eigen tie stillag, omdat het platteland ontvolk In 1973 importeerde men voor 800 milj lar. In 1974 werd er voor 867 miljoen d mporteerde, men voerde o.a. voor 85 m dollar diepvrieskreeften in en dat in een dat over zijn totale lengte aan zeer visrij en grenst. De komst van een half miljoen rikaanse soldaten, wier koopkracht die v 17 miljoen Vietnamezen overtrof, sloot delijk de vicieuze cirkel van een kunstvraag welke steeds nieuwe importen eist prijsniveau van Da Nang, Nha Trang en ?

opjog tot dat van de grote Amerikaanse steden. In deze economische chaos, die versluiert werd door de konstante stroom van Amerikaanse hulp, ontstond een unieke sociale structuur, waarin geen bourgeoisie in kapitalistische zin tot ontwikkeling kwam.

Kameraad Vien, met wie ik over dit probleem sprak, definieert de nieuwe klasse eerder als compradores of nog juistter als een 'militair-burokratische handelskaste', die uit het niets ontstaan is en die zijn leden rekruteert uit een door de Amerikanen geschapen maatschappelijke groepering. Deze kaste leefde van buitenlands geld en hield andere sociale groepen met dit geld in leven. Hij vertelt over de ondergang van de oude land- en professoren-bourgeoisie, die ook cultureel gezien trouw is gebleven aan het Franse koloniale model. In de plaats van deze groepering is de nieuwe officieren-kaste naar voren getreden. Tegelijkertijd nam de corruptie hand over hand toe, ambtenaren en militairen behielden vergunningen voor in- en exportbedrijven. Organiseerden prostitutie en dreven een winstgevend handel in medicamenten, uiterst belangrijke goederen in een oorlog. (Ik telde in de Tu Do straat in Nha Trang 6 apotheken naast elkaar.) Men werkte in de hotel- en woning bemiddelingsbranche, men smokkelde, verkocht drank (het vervaardigen van drank werd de grootst bekende nationale industrietaak).

Zolang er in voldoende mate geld circuleerde kon de regering Thieu rekenen op de 'instemming' van andere maatschappelijke groeperingen. Immers, vele sociale tussengroeperingen profiteerden van de circulerende rijkdom, prostitutie's (prostitutie werd een nationaal versijnsel), een gedeelte van het foppenproletariaat en verder schoenpoetsers, kelners, souleneurs, bedelaars en smokkelaars.

Na het officierenkorps kwam het enorme bestuursapparaat met zijn 400.000 employe's. Al deze mensen samen vormden een sociaal onzekere blok, dat leidt aan een niet te verhelpen tegenwoordigheid, zei Vien. De kracht van dit blok was tevens zijn zwakte, aangezien het (voort)bestaan afhankelijk was van de toestroom van Amerikaanse dollars. Hierna ligt ook de oorsprong van de politieke leer van de Zuidvietnamese regering: zijn onbekwaamheid om een politiek georganiseerde samenleving op te bouwen, welke in staat was bestaanszekerheid voor dit blok te verschaffen en zijn onbekwaamheid om zichzelf in een heersende klasse te veranderen. Zolang er tussen de schakels van de keten geen opening bleef, waren er weliswaar knses, maar geen ineenstorting.

Het oplossingsproces sinds 1973

De ondergang begon met het vertrek van het Amerikaanse expeditiekorps, wat een verlies van een half miljard dollar inkomen per jaar betekende (wasseries alleen al verdienden 120 miljoen dollar per jaar). Bovendien vervielen vanaf dit moment alle dienstverleningen aan de Amerikaanse bases. De gehele onechte economie begon vanaf 1973 in elkaar te storten, hetgeen een nekslag betekende voor de helers, prostitutie's en smokkelaars. Slechts de erg rijke bovenlaag van het zuiden kon door blijven consumeren, terwijl het werkloosheidscijfer duizelingwekkende hoogten bereikte.

Een tweede zware klap voor de 'economie' van het zuiden kwam toen het Amerikaanse kongres besloot de 'hulp' te verminderen en op de lange baan te schuiven.

Ofschoon de 'hulp' nog vrij hoog bleef, was deze bij lange na niet voldoende om de inflatie de

kop in te drukken. De inflatie trof met name de mensen met vaste lonen, de kleine ambtenaren en de midden-groeperingen. De kleinhandel, de duizenden venters kregen enorme klappen te verduren; alles stagneerde en er begon zich een echte verschuiving van sociale groepen af te tekenen, een verschuiving welke bovendien nog verscherpt werd door een aantal degeneratieprocessen. Bijvoorbeeld het banditisme bij de jeugd die tot dan toe altijd gemakkelijk aan geld kon komen, of de steeds meer geperfectioneerde corruptie. Men moest voor alles betalen, de gewonde soldaat moest entree betalen om in een hospitaal opgenomen te worden, de boer moest betalen om een zak rijst naar de stad te brengen, enz.

Een steeds kleiner wordende groepering wilde nog steeds dat de oorlogssituatie bleef, nl. de

geprivilegeerden en zij die rijk werden van de oorlog: de compradores, de groothandelaren en de rijke Chinese van Cholon.

Dit was juist het moment voor het offensief en de opstand van het vooraan van 1975 waardoor een der kwantitatief sterkste en een der beste onderdrukkingapparaten van geheel Azië in nog geen twee maanden uitgeschakeld werd.

Saigon eind augustus

Saigon was en is de etalage van deze voortgaande ontbinding, van deze economische, sociale en culturele regressie. De stad is een monsterlijke bloedzuiger die het platteland leegzuigt, die stromen stookolie voor het koken gebruikt (nu niet meer, men gebruikt weer hout), zonder over voldoende water te beschikken.

Er zijn meer dan 150.000 tv-reparateurs, tegenover 500 doktoren en 8000 ziekenhuizen voor de ongeveer 4 miljoen inwoners. Vijf van de honderd kinderen sterft bij de geboorte, voor een zak rijst moet men een half dagloon neertellen, maar verdovende middelen waren in de 4000 opium- en cocaïneketen overvloedig aanwezig.

Groepen jongelui verzamelen zich 's avonds in de driehoek tussen Rue Catinat, Le los en l'Opera en het lijkt erop alsof deze de riten van een definitief verleden opnieuw wil vieren: zij verzamelen zich voor de (reële) achtergrond van eens beroemde, smakeloze restaurants, waar al twee jaar lang geen klanten meer komen. Andere ontmoetingspunten zijn voor de bordelen en de luxe boutiques, die laarzen van krokodillenteer en mutsen à la Seamens Club etukeren, goederen die niemand meer kopen zal. Doeltreffender is de achter Le Loi gelegen dievenmarkt, waar goederen van gevluchte compradores en Amerikaanse 'adviseurs' aangeboden worden.

Enorme hoeveelheden technisch speelgoed, foto-toestellen, handrecorders, chirurgische instrumenten, t.v.'s, medicamenten etc.

Hier kan men een zekere harte afwachting bemerken, het gevoel dat men van de gebeurtenissen buitengesloten is, zoiets als de angst voor de vrede welke met de onafhankelijkheid gekomen is en die erop gericht schijnt te zijn de schijnbare luxe die de Amerikaanse invasie met zich meegebracht had, te verdrijven.

Veelal een luge waarvan men slechts droomde. Zo ontmoette ik een vrouw die in een hotel werkt en aan iedereen vertelt dat zij nu niet meer naar Capri kan gaan. Voor haar is het gaan naar Capri een teken van sociale stijging (zij leeft al jaren lang op een minimum salaris). Dit is het ene gezicht van Saigon. Het andere wordt gevormd door de tienduizenden paalwoningen, een opeenhoping van mensen, zoals waarschijnlijk geen enkele andere neokoloniale stad kent. Ik bedoel hier het 1 le district, waar zelfs de politie van Thieu niet durfde te komen; de 200.000 bewoners van Khan Hoi die leven in 10.000 barakken, en Bui Path, waar mensen op afvalbergen leven.

De stroom consumptiegoederen heeft dit gedeelte van Saigon nooit bereikt en veelal moest men het hier stellen zonder de meest elementaire noodzakelijke middelen van bestaan.

De revolutionaire comité's werken hard om de omstandigheden in dit gedeelte van Saigon te verbeteren; het vuil is opgeruimd, steegjes met een doorgangshoogte van minder dan een meter zijn afgesloten en er komt een mobiele medische hulppost, er wordt gratis rijst uitgedeeld (15 kg. p.p. per maand). Deze rijst is afkomstig uit het noorden, want tenminste tot de eerstvolgende rijstogst zal het zuiden nog niet in de eigen rijstbehoefte kunnen voorzien.

Maar er zijn mij nog andere dingen opgevallen. De trek naar de stad heeft hier een lange traditie en men kan de vluchtelingen niet meer zo maar naar het platteland terugsturen. Het gaat hier immers niet om boeren of half-boeren of half-stedelingen, zoals dit het geval is in de andere randsdistricten van Saigon. Om deze reden is het revolutionaire comité begonnen de situatie op de

arbeidsmarkt te onderzoeken. Men denkt aan het openen van werkplaatsen, verder gaat men na welke publieke werken er begonnen kunnen worden en welke verdere stappen ondernomen moeten worden om het sociale en economische weefsel weer te herstellen.

Voor de eerste keer in de geschiedenis van dit district is het versijnsel Kohm opgedoken, een soort huiscomité dat de bevolking rijp moet maken voor een nieuwe, voor hen onbekende vorm van samenwerking in kollektief verband.

Het zou onjuist zijn te stellen dat de ondergang van Thieu uitsluitend te verklaren is door de

binnenlandse politiek, het gunstige moment of de voortreffelijke militaire aktie. Dit alles heeft een rol gespeeld, maar het stelt slechts een topje van de ijsberg voor, het zichtbare deel van een lange en intensieve arbeid gedurende twintig jaar militair en politiek verzet.

Niets zou onjuister zijn dan te beweren dat de oorlog en het neokolonialisme dit volk veranderd hebben in een massa hoeren, handelaren en politieagenten. De Amerikaanse aanwezigheid is duidelijk waarneembaar, immers deze heeft geleid tot vele storingen, verstoringen en schuringen, maar de basis van het sociale en politieke woefsel, het merendeel van de bevol-

king heeft weerstand geboden en zich verzet. Het gangbare sociologische beeld van Aziatische dorpen als 'onbeweeglijke eenheden' bleek hier volkomen in strijd te zijn met de realiteit.

De steunpilaar van het verzet was een revolutionaire organisatie welke stevig verankerd lag in de massa en die een duidelijk einddoel, nl. de nationale onafhankelijkheid, nastreeft. Deze organisatie was voor miljoenen Vietnamezen een model, een alternatief en soms alleen maar een hoop. Vandaag de dag wordt een heel net van partizanen ontplooid dat misschien ontoereikend was om het gehele gebied van Saigon te bezetten, maar dat wel degelijk in staat was de continuering van de strijd te garanderen en daarvan nu de vruchten plukt.

En wanneer Pham Duc Nam, tweede partijsecretaris van Da Nang, vertelt over de vijf lichtingen kaders die de laatste tien jaren afgemaakt werden, maar die steeds weer vervangen werden en dat de stad tegelijkertijd met het offensief kon opstaan, dan wist dit op een politieke organisatiestructuur die vele malen hechter is dan die van de hoofdstad. En indien je kijkt naar kleinere steden als Quang Gai of Tuy Hoa, dan zie je dat de samenleving in het zuiden niet uit elkaar gevallen is door de stormloop van de Amerikanen, maar dat men deze trots het hoofd geboden heeft. Evenmin zou het nu onmogelijk zijn de wederopbouw te beginnen indien men niet kon rekenen op de steun van de bevolking.

Het verdwijnen van de Derde Macht

De crisis en het verdwijnen van de 'derde macht' als politiek georganiseerde beweging is het gevolg van het feit dat deze beweging niet inhaakte op het gevoel en het bewustzijn van de massa. Het symbool van de beweging is de 'grote Minh' die in zijn tum orchideeën kweekt. Het gunstigste ogenblik voor deze 'macht' was direct na het verdrag van Parijs, toen de voortzetting van de oorlog die Nixon en Thieu wilden, de hoop op vrede te gronde ging. Echter de 'derde macht' gaf er de voorkeur aan zich als een onpartijdige

scheidsrechter te presenteren, die buiten de werkelijke strijd stond.

Tijdens het Thieu-regiem werd deze groepering onderdrukt en vervolgd, maar zij kon nimmer de moed opbrengen tegen dit regiem ten strijde te trekken. Gedreven door pacifistische ideeën heeft de 'derde macht' nooit begrepen dat de werkelijke strijd gericht was tegen de Amerikaanse overheersing; op zoek naar een nieuwe politieke structuur eiste zij niet de opheffing van de marionettenregering en was tegelijkertijd bereed voor de machtsovername door het volk. Bovendien bleef zij blind wat betreft de relaties tussen nationale en sociale vraagstukken. Om deze reden raakte eveneens het nationalisme van de dertiger jaren in een crisis verstrikt.

In plaats van een radicale strijd te voeren bleef de 'derde macht' tot de laatste uren voor de val van Thieu versnipperd en werd tenslotte opgeslokt door de 'eerste' of de 'tweede' macht. Tegenwoordig werkt een deel van haar aanhang, bijvoorbeeld de progressieve katholieke vleugel, de technici en de boeddhistische fracties samen met de nieuwe machthebbers.

Een bezoek aan een hervormingskamp

Slechts een werkelijk leidende macht, welke een brede instemming geniet en een duidelijke voorstelling van de omvang van de problemen van het land heeft, kan de zware erfenis van de oorlog de baas worden.

Neem bijvoorbeeld ten van de centrale vraagstukken, de politiek van de nationale eenheid. Geruchten omtrent op handen zijnde slachtingen, over bloedbaden en wraakacties hebben de overwinning van het volksleger begeleid. Men vertelde de meisjes, dat hen de nagels zouden worden uitgerukt en dat hun hoofden zouden worden kaal geschoren. Men zou de ongehuwde katholieke meisjes aan de kreupelen uit het noorden geven (velen hebben zich vlak voor de bevrijding ijlings in het huwelijk gestort).

Toen kwamen de bodor, de kleine, in olijfgroene gevechtspakken gestoken soldaten en de mensen in Saigon merkten dat zij dezelfde taal spraken, dat zij de bevolking met rust lieten en dat zij hun eigen rijst en hangmatten bij zich hadden. Deze verschrikkelijke soldaten, de overwinnaars, trokken door de stad zonder een enkele vergeldingsaktie. Toen enkele studenten hun haren afknipten en boeken begonnen te verbranden waaronder zich behalve de vertalingen van Mussolini, Eichmann en Hitler ook grotere werken bevonden, traden deze soldaten pas op om dit te verhinderen. Saigon met al zijn folteraars, generaals, handelaren in verdovende middelen en allerlei avonturiers, viel zonder bloedvergieten.

De kanteraden van Tuy Hoa namen mij mee naar

een hervormingskursus voor de ex-kaders van het Thieu-regiem. Dit is ongeveer de grootste dwang die men uitroeft en men vertelde mij dat de golven van haatgevoelens generaties zouden blijven voortbestaan indien men geen politiek van nationale eenheid zou voeren.

Welke familie had niet een familielid in het marionettenleger en eveneens een in het NLF? Wie waren het slachtoffer en wie de verantwoordelijke? Had men zich niet tegen de vietnamisering gekant omdat deze erfde diende Vietnamezen tegen Vietnamezen op te zetten?

Men probeert het vertrouwen van de massa terug te winnen, want het is duidelijk dat het hier niet om een krachttoetsing, maar om een politiek probleem gaat.

De hervormingskursus die ik bezocht duurde vijf dagen en men besloot met name aandacht aan de nationale traditie van de Vietnamese geschiedenis, aan het patriottisch verzet tegen de Amerikaanse agressie. Bovendien werd de uitoeffening van zelfkritiek, het tonen van berouw over de begane misdrijven, sterk benadrukt. Verder werden de opgaven van iedere afzonderlijke kursist behandeld, alsmede de verplichtingen die een ieder van hen te vervullen zou krijgen in het kader van de wederopbouw.

De 101 kursisten (in dit geval allen voormalige ambtenaren van het Thieu-regiem) verbleven in struiken die idolaal zijn aan die van de dorpingen. Hun dagelijkse bestand uit: gemeenschappelijke lesstof, individuele studie, het leren van diverse handvaardigheden (zij moeten voor hun eigen onderhoud zorgen) en langdurige gemeenschappelijke discussies. Ik vroeg een van de opvoeders hoe er openlijke gevallen van opportunisme en teggele zelfkritiek voorkomen werden.

Hij legde mij uit dat men dit probleem niet abstract benaderen mag, maar dat men van concrete veronderstellingen moet uitgaan; nl. de schok die de kursisten allen ondervonden hebben toen zij zagen hoe hun arbeidsapparaat zich oploste en de onmacht van de Verenigde Staten, het land waarvan zij dachten dat het in staat was hun overlevingskansen te garanderen en tenslotte het feit dat zij, ondanks alle geruchten, niet vermoord zijn.

Drie dagen voor de bevrijding zou deze cursus uiteloos geweest zijn. Drie dagen na de bevrijding zijn ze van beslissende betekenis, en bovendien hebben wij een groot vertrouwen in de mensen... besluit de bovengenoemde opvoeder.

● ROMANO LEDDA

EEN DOORBRAAK IN DE BETREKKINGEN TUSSEN DE USA EN VIETNAM.

Zoals onze lezers ongetwijfeld weten heeft de Amerikaanse regering na de Vietnamese overwinning van 30 april vorig jaar een volledig embargo (verbod) op alle handelsbetrekkingen met dit land uitgesproken. Dit is moeilijk anders te verklaren dan door rancune voor het geleden gezichtsverlies, want men kan toch niet ernstig volhouden dat Vietnam een potentieel gevaar voor de USA zou kunnen vormen.

Dit verbod staat onder meer in schrille tegenstelling met de stellige belofte (door Kissinger ondertekend) van een belangrijke bijdrage vanwege de USA in de wederopbouw van Vietnam en de andere landen van Indochina.

Hoe ver dit gaat blijkt onder meer uit de moeilijkheden die Amerikaanse humanitaire organisaties ondervinden om toelating voor het versturen van hulp te krijgen: de eerste toelating kwam pas in november van vorig jaar, meer dan een half jaar na de bevrijding van Saigon. Voorwaar lang om officieel de rouw te dragen over dat verlies! Nu lijkt het erop dat hier misschien een einde aan zou kunnen komen. Volgens informatie van Le Monde heeft namelijk de Commissie voor Buitenlandse Zaken van het Huis van Afgevaardigden het amendement Bingham aanvaard, waardoor Amerikaanse ondernemingen handel zouden mogen drijven met Vietnam en er investeren. De auteur van het amendement heeft onderstreept dat het hier gaat om een bescheiden stap op de weg naar normale betrekkingen met Vietnam, en hij heeft onder meer gewezen op het verlangen bij de Vietnamese autoriteiten naar hervatting van de activiteiten van Amerikaanse petroleummaatschappijen bij het zoeken naar petroleum voor de Vietnamese kust.

Het Staatsdepartement heeft "koel" gereageerd op dit initiatief, en het als "voorbarig" Het amendement werd wel gekoppeld aan oplossing van het probleem der verdwenen Amerikaanse soldaten tijdens de oorlog in Vietnam, maar dit lijkt geen onoverkomelijke hinderpaal gezien de contacten die reeds over deze kwestie plaatsvonden.

Nu is die Commissie wel niet de Amerikaanse regering, maar er werd toch al een hele stap gezet, en het is dus goed mogelijk dat het embargo binnen afzienbare tijd tot het verleden zal behoren. Dit zou anderzijds misschien een opening bieden voor het schijnbaar bevroren probleem van de Amerikaanse schadevergoeding wegens oorlogsciften aan Vietnam.

Zoals in een uitstekend gedocumenteerde bro-

chure van de Vereniging België-Viëtnam wordt aangetoond is de Amerikaanse regering volgens het internationaal recht (o.m. door de UNO ontwikkeld) verplicht, als agressor en omwille van oorlogsmisdaden zoals gebruik van napalm en bombardementen op de burgerbevolking, om schadevergoeding aan Vietnam te betalen(1) In het Akkoord van Parijs werd deze term angstvallig vermeden, en vervangen door een belofte van hulp bij de wederopbouw. Het zal natuurlijk van de publieke druk afhangen in welke mate deze belofte als een plicht zal worden uitgevoerd. Maar een opheffing van het embargo zou al een belangrijke hinderpaal opheffen.

P.W.

(1) De Vereniging België-Viëtnam publiceert de studie van Tran Van Minh, Maître-Assistant aan de Universiteit van Parijs, onder de titel

VERGOEDING VOOR DE OORLOGSCHADE IN VIETNAM EN INTERNATIONAAL RECHT.

Dit werk, volgens Le Monde "une savante étude juridique", is van het allerhoogste politiek belang in de strijd voor een aktievere solidariteit met het Vietnamese volk, en meer in het algemeen, in de strijd tegen het Amerikaans imperialisme, ook elders in de wereld. Het omvat, met een uitgebreide bronnenvermelding, ongeveer 65 blz.

Het kan besteld worden door storting van 80 frank op PR 332204 van de Vereniging België-Viëtnam.

Tegelijk trekken wij de aandacht van onze lezers op de zeer belangrijke studiedag over Vietnam, eveneens een initiatief van de Vereniging België-Viëtnam, die zal doorgaan op 27 MAART te GENT, Blandijnberg 2, 10 uur,

over:

PROBLEMEN ROND WEDEROPBOUW EN HERENIGING VAN VIETNAM.

met onder meer de medewerking van de Vereniging van Vietnamese Patriotten in België, en van het Medisch Comité Nederland-Viëtnam.

Meer inlichtingen bij de Vereniging België-Viëtnam, Hundelgensesteenweg 166, 9218 Ledeborg.

Schrijf nu reeds in door storting van 100 fr. op PR 332204 van de Vereniging België-Viëtnam.

ZUID-AMERIKA

BOLIVIA

EEN VERHAAL VAN EEUWEN HONGER

Wat de gemiddelde mens over Bolivia weet is gauw verteld : Hij herinnert zich dat er op de Andes lama's rondlopen, dat het Titicacameer het hoogst gelegen meer ter wereld is, en misschien ook dat het land een enorme achterstand heeft op te halen. Daar houdt het dan bij op. Maar Bolivia is veel meer dan dat. Het heeft de eerste landbouwhervorming van Zuid-Amerika gekend. Het was het eerste land dat zijn leger afschafte. En de Boliviaanse mijnwerkers zijn de meest gepolitiseerde van heel het continent.

Reeds bij een eerste oogopslag verschijnt het centraal zuid-amerikaanse land Bolivia als een land van contrasten. De hoofdstad La Paz en de mijnen in het westen van het land liggen op een gemiddelde hoogte van 4.000 m., maar het tropisch gebied rond Santa Cruz in het oosten ligt nauwelijks 500 m boven het zee-niveau. De hoogvlakte in het westen, de 'Altiplano', is kaal en droog, het zuiden is troosteloos dor, maar het noorden en het oosten vertoont de weelderige plantengroei van het Braziliaanse oerwoud. De bevolking heeft het laagste inkomen van Zuid-Amerika, maar de ondergrond is super : zeer rijke tinlagen, de grootste ijzerreserve van het continent, en luidens de laatste berichten zweemt Bolivia op de petroleum. Vorige eeuw heeft iemand Bolivia eens genoemd : de bedelaar op de gouden troon. En waarachtig, dit beeld wordt elke dag meer waar.

Een ander contrast biedt de samenstelling van de bevolking. Op de 5,4 miljoen inwoners (5 per km²) zijn er zowat 55 % zuiver indiaans gebleven, het zijn afstammelingen in zijlinie van de oude Inca-heersers wier beschaving indertijd door de Spanjaarden grondig is vernietigd, terwijl de indianen zelf tot slaven werden gemaakt. De Spanjaarden zinn intussen wel verdwenen, maar de ellende en de slavernij niet : ofwel leeft de indio vrijwel werkeloos in het hoogland waar hij zich heeft teruggetrokken, ofwel vergooit hij een ultrakort leven aan slavenarbeid in de tinmijnen, ofwel leeft hij als marginaal in de steden. Hoe dan ook, de indiaan telt nooit mee. Bolivia is een land waar de grote meerderheid van de bevolking marginaal is. Niemand beter dan de indio's zelf kunnen dit verwoorden. Daarom laten we hen even zelf aan het woord, in een manifest dat zij een tijdje geleden lieten circuleren :

“Wij campesino's (boeren) vormen in Bolivia de verdrukte onderlaag die nergens meetelt. Voor de politici zijn wij kiesvee ; voor het overige willen zij ons een ontwikkeling opdringen die gebaseerd is op een materialistische levenshouding en op het individualisme, allebei houdingen die ons totaal vreemd zijn. Onze mentaliteit is nooit begrepen geworden, onze eigen waarden werden nooit gerespecteerd. Onze cultuur en maatschappijordening zijn sedert de Spaanse overheersing voortdurend onderdrukt geworden.

Onze economische toestand is zonder meer rampzalig. Wij werken om in leven te blijven, en soms lukken we zelfs daarin niet. Geen enkele politieke partij verdedigt ons; nochtans is onze actieve medewerking onontbeerlijk voor de ontwikkeling van het land. Ons syndikalisme werd tégen ons misbruikt. Ons onderwijs lijdt aan twee erge kwalen : er worden geïmporteerde ideeën voorgeschoteld in een geïmporteerde taal, en er is een totaal tekort aan materiële middelen. Op het platteland ontbreekt iedere infrastructuur”.

Voorwaar een bijzonder scherpe analyse. De tragische inhoud ervan wordt slechts geëvenaard door sommige mijnwerkersdocumenten. Want de toestand van de mijnwerkers is mogelijk nog slechter. Een mijnwerkersvrouw die min of meer klandestien naar de Wereldkonferentie voor de Vrouw in Mexico was gegaan, zei daar volgende treffende woorden over het leven in een mijnndorp :

“Als het geld en de twee blikjes melk die wij per week verdienen op zijn drinken wij water, waar ik een witte kleurstof doorheen doe om de kinderen de indruk te geven dat zij melk drinken. Banen voor vrouwen zijn er niet. Als mijn man doodgaat, moet ik langzaam sterven van de honger. De uitkering van de staat is veel te klein om van te leven en werk is er niet. Als de mijnwerker sterft (en zijn gemiddelde levensduur is 35 jaar) worden zijn vrouw en kinderen na 90 dagen uit hun huis gezet. Zonder werk en zonder dak leef je niet lang. Er zijn wetten in mijn land die voor alle mensen zijn gemaakt, maar die alleen opgaan voor mensen met geld, niet voor indianen en helemaal niet voor mijnwerkers”.

Met deze laatste woorden legde de vrouw - die heel wat last had om het land terug binnen te mogen - de vinger helemaal op de wonde. Bolivia is inderdaad een

land dat twee soorten burgers kent: de heren en de knechten, de rijke stedeling en de berooide indiaan. De heren besturen het land, vanuit hun steden wordt de politiek gemaakt; en als zij het over de ontwikkeling van het land' hebben' dan bedoelen zij de ontwikkeling waarbij hun elitaire positie zoniet wordt gekonsolideerd dan toch gehandhaafd.

En nochtans is het niet altijd zo geweest. Weliswaar heeft Bolivia in zijn 150 jaren onafhankelijkheid zowat 190 staatsgrepen gekend waarbij de 'heren' - de blanke topklasse - mekkaar de macht betwistten, maar toch zijn er daartussen twee bestuurswisselingen die echt een volksopstanding inluidden. De eerste greep plaats in 1952 en ging gepaard met een bloedige volksopstand. De 'volks'-president Paz Estenssoro proklaarde het algemeen stemrecht (voordien onbestaande), de nationalisering van de tinmijnen (in handen van drie fabelachtige rijke tinbazen, de 'kliek' genoemd), de vervanging van het leger door volksmilities van arbeiders en boeren, en de verdeling van de grond. Maar in volle koude oorlog leek zo iets voor de V.S. heel verdacht, en men kon zich in het westen niet permitteren Bolivia te verliezen, omdat daar de grondstoffenvoorraad lag die het westen zichzelf had toebedeeld. Het is niet toevallig dat Bolivia vaak 'de achtertuin van de Verenigde Staten' wordt genoemd! Men remde dus meteen dit volksregime met de klassieke middelen: alle kraantjes, van Wereldbank tot privéleningen, gingen dicht. Paz stond voor de keuze: wijken of in schoonheid sterven, hij koos het eerste, daarop stemden de V.S. toe in nieuwe leningen, op voorwaarde. . . dat het leger terug werd ingesteld. Dat gebeurde, het leger kwam terug en enkele jaren later werd Paz door een staatsgreep van datzelfde leger afgezet. Een schoolvoorbeeld van efficiënte politieke pressie.

De tweede 'andere' staatsgreep had plaats in 1970 en bracht generaal Torres aan de macht. Deze staatsgreep was totaal onbloedig en werd als het ware gedragen door het volk. Tien maanden lang beleefden boeren en arbeiders de enorme ervaring dat zij meetelden! Maar helaas, de blanke bourgeoisie die haar belangen in gevaar zag gooide het op een akkoordje met Brazilië, dat niet beter vroeg, en op 21 augustus 1971 kon kolonel Banzer na bloedige straatgevechten waarbij het vrijwel ongewapende volk het moest opnemen tegen een flink getraind leger, 'het nakende onheil bezweren en de anarchie afweren' zoals hij zelf zegde.

Sedertdien wordt niets onverlet gelaten om de vroegere heer-knecht-verhoudingen, die tenminste toch even wat minder scherp hadden gestaan, opnieuw in kracht te herstellen. Aanvankelijk voerde Banzer, om zijn doel te bereiken, een stevige terreur; nadien steunde hij op allerlei machinaties om aan de macht te blijven; uiteindelijk, toen de druk van het heropgestane volk te groot werd, greep hij naar de laatste redplank en beloofde grootmoedig verkiezingen voor

1974, nadien voor 1975: hij hoopte met name in de tussentijd de partijen zo te bewerken, dat zij hem als eenheidskandidaat zouden vooruitschuiven. Toen dit niet aansloeg, greep hij de eerste de beste poging tot staatsgreep als aanleiding om een rigide militaire diktatuur te vestigen waarbij noch de politieke, noch de arbeidersorganisaties, noch enige andere entiteit behalve de militaire, mochten blijven bestaan. Bij het vestigen van deze 'nieuwe orde', op 9 november 1974, verklaarde hij dat de militairen tot 1980 aan de macht zouden blijven.

De leuze waaronder Banzer zijn persoonlijk regime voert, is de bekende leuze 'Paz, Orden, Trabajo', vrede-orde-arbeid, uit de Nixon-administratie beter bekend als 'law and order'. Dit zullen, volgens Banzer, de steunpilaren zijn van zijn regime. Nu is het wel komisch dat met deze leuze, die overal wordt gelanceerd, precies de drie elementen worden aangeduid die onder Banzers regime *niet* aanwezig zijn.

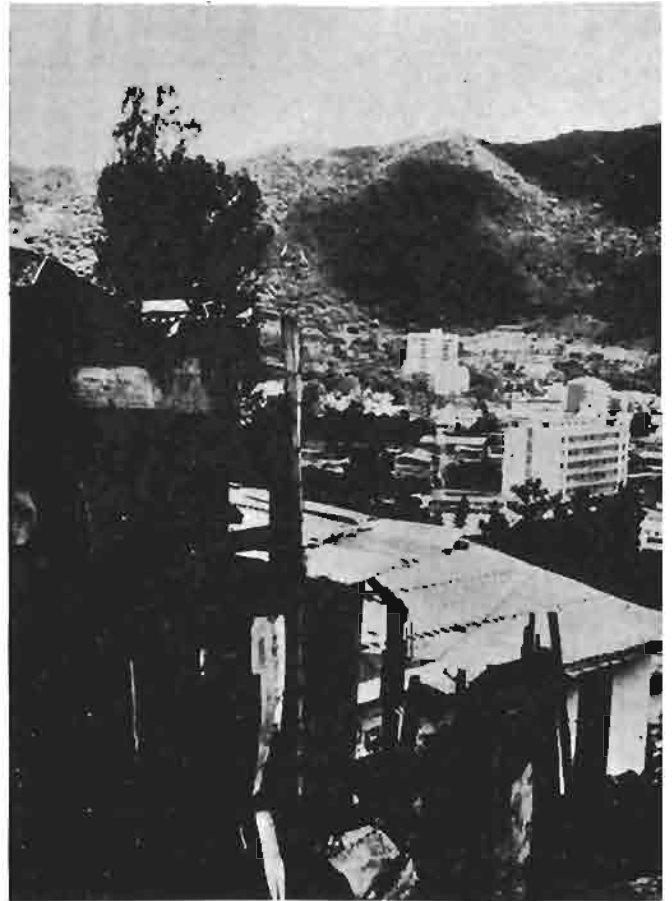
Inderdaad, Banzer wil in de eerste plaats *vrede*. Het valt duidelijk op dat hij daarmee 'zijn' vrede bedoelt. Wie het niet met hem eens is, of zijn zending in twijfel trekt, is een landverrader, een subversief element, een agitator, een kommunist, iedereen begint die termen zo al wat te kennen. Ongelooflijk veel mensen die aldus verdacht werden en worden van andersdenkerij gaan om een smoesje de gevangenis in, met of zonder foltering (want in Brazilië foltert men gevangenen, dus wij ook; het folteren wordt trouwens, luidens een recente informatie, door Brazilianen geleid en uitgevoerd). De meesten blijven in de gevangenis zitten, krijgen nooit een proces. Meestal gaat het om studenten, professoren, vakbondsleiders. Als de regering er geen blijf meer mee weet, zet ze hen in plukjes op het vliegtuig naar Paraguay, of 'verkoopt' ze hen op middeleeuwse wijze aan het buitenland, voor de prijs van een biljet naar Europa, zonder retour. Slechts één organisatie kon, zelfs ná de installatie van de diktatuur, zich blijvend voor deze gevangenen inzetten: de kerkelijke commissie *Justitia et Pax*. Maar de leider hiervan, de Belgische priester Eric de Wasseige, werd begin 1975 zelf uit het land gezet, vrijwel zonder enige reactie vanwege zijn superieuren, die het feit niet wensten te dramatiseren.

Banzer wil ook '*orde*'. Vandaar dat alle publieke instellingen in het land worden 'gereorganiseerd': de syndikaten en de universiteiten om enkel de twee belangrijkste te noemen, toevallig de twee grootste tegenstanders van het regime. Het is dus duidelijk dat Banzer niet zozeer de orde als wel het muilbanden van deze organisaties op het oog heeft. Dat merkt men trouwens aan de resultaten van de hervorming: in plaats van syndikale leiders, die normaal door de basis gekozen worden, parachuteert Banzer zijn 'coördinatoren' in de diverse werkmiddens, netjes voorgeselekteerd; deze funktionarissen staan onder

permanente controle en wie de job weigert, gaat voor twee jaar de gevangenis in of levenslang in ballingschap. De universiteiten van hun kant krijgen een 'regeringsorgaan voor het hoger onderwijs'. In beide systemen wordt het kader gevormd door militairen. Beide worden door arbeiders en studenten naar hartelust gesaboteerd, zodat de schijnbare 'orde' van Banzer meer en meer de wanorde in het leven roept.

Tenslotte wil Banzer ook, door het woord 'Trabajo' (arbeid) in zijn programma op te nemen, aanduiden dat hij de economie in gunstige zin wil hervormen. Voor hem betekent dat : industrialisatie, investeringen doen, kapitalen aantrekken. Dat lukt hem in beperkte mate. Maar de staatsadministratie is zo corrupt en zo verliesgevend, dat ondanks het levenspeil zienderogen daalt. Niettemin stegen de tinprijzen in 1973-74 tot fabuleuze hoogten dus ook het nationaal inkomen ! Precies in dat jaar kwam er een devaluatie met 66,6 0/0, en een verhoging van de voedselprijzen met 100 0/0 en meer. De toestand in 1976 is voor de kleine man - dus de meerderheid van het land - eenvoudig katastrofaal. Dis is des te erger, omdat Banzer er min of meer lijkt in te slagen zijn regime naar buiten uit een schijn van stabiliteit te geven. Elke week verklaart de minister van Binnelandse Zaken aan de pers dat er 'rust en vrede heerst in het nationaal gebied'. Maar hij zegt er niet bij dat het de rust is van het graf.

Hugo van Hoecke.

HET RUSSELL TRIBUNAAL II OVER DE REPRESSIE IN LATIJNS-AMERIKA DEED ZIJN EINDUITSPRAAK.

Het Russell Tribunaal II over de repressie in Latijns-Amerika liep te Rome op 18 januari ten einde, nadat haar voorzitter, de italiaanse senator, Lelio Basso, een kernachtige einduitspraak deed.

Nadat gedurende de eerste sessie (Rome april 1974) alle mogelijke aspecten van de fysische repressie in de verschillende landen van Latijns-Amerika aan het licht werden gebracht, in een tweede sessie (Brussel, ja. 1975) de diepere, vooral economische oorzaken van dit repressiefenomeen werden geanalyseerd, kwamen op de derde sessie die van 10 tot 17 januari opnieuw te Rome gehouden werd, twee andere aspecten van de buitenlandse overheersing en indringing aan bod : het militair en cultureel imperialisme.

MILITARISATIE VAN LATIJNS-AMERIKA.

De militaire inmenging van de Verenigde Staten in de landen van Latijns-Amerika gebeurt langs verscheidene kanalen. De Verenigde staten komen op

direkte wijze tussen in de binnenlandse aangelegenheden van verschillende landen; zij zenden troepen eenheden of huurlingen in Guatemala in 1954, in Cuba in 1961 en in de Dominikaanse Republiek in 1965. Zij organiseren de subversie tegen democratische en nationalistische regimes, zoals de verhoor en verslagen van de Amerikaanse Senaat het bewezen hebben in het geval van Chili. Zij steunen uiterrechtse para-militaire groepen, zoals de beruchte AAA (Argentijnse Anti-kommunistische Alliantie) in Argentinië, waarvan de "kaders" gevormd en gefinancierd worden door de CIA die hen tevens materiaal levert voor de uitvoering van hun opdrachten (zie hiervoor meer in "Argentinië in de val", SOF te bestellen bij SAGO).

Zij geven opleiding en ideologische "training" in hun militaire scholen in de V.S. en de Panama-kanalzone. De officieren, die later de leiders van hun land worden, krijgen er de cultuur en de belangen van de Verenigde Staten en de westerse heersende klassen bijgebracht.

Een deel van de vorming bestaat uit het aanleren van de anti-guerillastrijd en foltertechnieken.

De SOUTHCOM (het Zuidelijk Kommando van het noord-amerikaans leger) staat aan de top van de hiërarchie van de latijns-amerikaanse legers, die een proces van volledige denationalisatie aan het ondergaan zijn.

Officieren die in het leger carrière willen maken, moeten minstens één jaar opleiding in één van deze scholen genoten hebben. Door allerlei verdragen en overeenkomsten tenslotte, zijn de Latijns-amerikaanse legers totaal afhankelijk van het Pentagon vanwaar ze hun bevelen krijgen, en van de Noord-amerikaanse en Europese ondernemingen die hun wapens leveren.

Opvallend ondermeer is de sterke overheersing van de militairen over het economische en sociale leven. In Argentinië bvb. heeft het leger gedurende de tweede Wereldoorlog een "Algemene Directie van de Militaire Fabrieken" opgericht (D.G.F.N.). Die D.G.F.M. is één van de voornaamste industriële en financiële groepen van het land en produceert een 1.700 verschillende artikels in 14 fabrieken, hoofdzakelijk op niet militair gebruik afgestemd. Deze militaire instelling hangt wel af van het Ministerie van Defensie, maar heeft voor het overige een juridische en financiële autonomie. Langs deze instelling om hebben de militairen in Argentinië rechtstreeks het beleid inzake de economische ontwikkelingsplannen van de voornaamste industriële sectoren in handen. In ditzelfde land bekleden 270 hogere officieren een post van president of directeur-generaal in de meest verschillende nationale ondernemingen en instellingen. Tot zelfs de Nationale Voetbalassociatie staat onder de leiding van een militair... In Brazilië zijn heel wat generaals (waarvan sommige zelfs in de regering zitten) de rechtstreekse vertegenwoordigers van de belangen van bepaalde groepen multinationale ondernemingen; zo is het een publiek geheim dat Golbery, de ideoloog van het huidig regime, de man van Dow Chemical is.

KULTURELE PENETRATIE

De buitenlandse indringing is eveneens op alle niveau's van het kulturele leven te vinden. Pers, radio en televisie zijn gecensureerd en worden gecontroleerd door de regeringen en de heersende klasse, die de bondgenoten zijn van het buitenlands kapitaal. Latijns-amerikaanse syndikale verenigingen worden verboden, vervangen door parallelle syndikaten die door de regering en het patronaat gecontroleerd zijn, of geïnfilteerd en gemanipuleerd door de syndikaten van de VS vooral door het uitvoerend bureau van de beruchte AFL-CIO. In de universiteiten worden cursussen geschrapt, professoren en studenten vervolgd, studentenbewegingen verboden en onderdrukt. Kortom van universitaire autonomie is er geen sprake meer. Noord-amerikaanse stichtingen en instellingen, zoals bvb. de Rockefeller Foundation, het Peace Corps en kulturele stichtingen, blijken verdoken kanalen te zijn

van de noord-amerikaanse indringing en belangenverdediging. Ook de rol van de Latijns-Amerikaanse kerken werd grondig onderzocht. Hier blijkt hoe de politiek van de V.S. er sedert de laatste jaren op gericht is de progressieve elementen in de kerken op allerlei manier systematisch uit de weg te ruimen (een rapport van 60 blz. zal in het Nederlands verschijnen tegen begin maart - kan nu reeds besteld worden). Hierover getuigde onder andere Eric De Wasseige, van Belgische nationaliteit, die uit Bolivia verdreven werd.

Kortom de inheemse tradities en kulturen van Latijns-Amerika worden op allerlei manieren onderdrukt, zodat men van een werkelijke kulturele volkerenmoord kan spreken. Sociale en kulturele modellen, vreemd aan de traditie, de eigenheid en de belangen van de volkeren van Latijns-Amerika worden opgelegd. Deze modellen verspreiden een konsumptie- en onderwerpingsideologie en willen de volkeren beschaamd maken in hun eigen kulturen en ze ervan overtuigen dat ze onbekwaam zijn om hun eigen levenswijze te bepalen.

REPRESSIE IN STEEDS MEER LANDEN.

Sedert het Russell Tribunaal II startte, werd de lijst van landen waar diktatuur en repressie heerst, langer en langer. Drie landen hebben de reeds lang geworden lijst aangevuld: Columbia, Nicaragua en Argentinië. En nog terwijl het Tribunaal nu te Rome samenkwam, werd er een nieuw slachtoffer gemeld: Ecuador...

Vooral de repressie in Argentinië werd uitvoerig uit de doeken gedaan.

ARGENTINIE SPANT DE KROON.

In Argentinië is op dit ogenblik al wie zich politiek actief opstelt tegen de regering een vogel voor de kat. Niets is eenvoudiger dan voorbeelden geven van systematische aanhoudingen en uitmoording. We nemen er één dag uit: 7 januari 1976. In Cordoba worden tussen 1 en 3 uur in de morgen 14 personen gearresteerd door een gewapend kommando en ontvoerd in twee wagens. Sindsdien zijn ze spoorloos. In Santa Fe, 400 kilometer ten Noordwesten van Buenos Aires, werden meer dan 100 personen bij een speractie gearresteerd. Ze worden beschuldigd te behoren tot een subversieve organisatie. In Villadavia, ten zuiden van de hoofdstad, worden in een arbeiderswijk tientallen mensen opgepakt. In Buenos Aires worden 5 arbeiders door een gewapende bende ontvoerd. Hun lijken vindt men enkele dagen later terug. Het is de balans van één dag Argentinië.

WAT NA HET TRIBUNAAL?

Het Russell Tribunaal II werd opgeheven, doch het werk wordt voortgezet: Basso kondigde de oprichting op van een Stichting ter verdediging van de rechten der volkeren, dat de problemen verder zal bestuderen en de contacten zal leggen tussen de verschillende bevredigingsorganisaties. Intussen worden de activiteiten in ons land verdergezet. We zien immers als taak tot de publieke opinie door te dringen en hier een klaarder inzicht

en een bewustwording te verwekken over de oorzaken van de "onderontwikkeling" in de landen van Latijns-Amerika. Daaruit kan op langere termijn immers een internationale solidariteit en actie groeien om op efficiënte wijze tegen deze oorzaken in te gaan. Daarom zijn we steeds bereid een informatie- en of filmavond te organiseren over Latijns-Amerika of één van de landen (naar uw verzoek en keuze). Daarom ook hebben we verschillende publikaties gepland (waarvan sommige nu reeds te bestellen zijn) aan de hand van de verschillende getuigen en dokumenten die gedurende de derde sessie worden naar vorgebracht. Bovendien is het ganse materiaal (geschreven in banden) te beluisteren en ter inzage op het Regionaal Sekretariaat Russell SAGO, Pater Verbiststraat 29, 2610 Wilrijk (tel. 031/49.37.86). Bestelling tegen 10F. van het vonnis, oproep en lijst van de rapporten en ander materiaal, op volgende rekening : 403-4056051-69.

LEES EN VERSPREID

MAANDBLAD VAN DE JONGSOCIALISTEN

NU is een maandblad dat wordt uitgegeven door de Jongsocialisten, politieke jongerenbeweging van de B.S.P.

Verantwoordelijk uitgever is Maurice Duytschaever, Keizerslaan 13, 1000 Brussel

NU verschijnt minstens 10 keer per jaar, in principe rond de 10e van elke maand behalve in juli en augustus. Een abonnement op NU kost 100 fr.

Steunabonnement vanaf 500 fr. Losse nummers 10 fr te storten op P.C.R. 000-0100216-15 van V.Z.W. GERT WOLF, Keizerslaan 13 - 1000 Brussel.

VOOR LUIGALGLEZERS

HYMNE AAN DE XXe EEUW

WOLKENKRABBERS BOUWEN,
HOOG,

HOOG
HOOG...

RAKETTEN SLINGEREN,
VER,

VER
VER...

IN EEN EINDELOZE LEEGTE.

≠

IN ALLE BESCHIEDENHEID
MET WAPENS SPELEN,

GRAAG,

VEEL

MEER...

MENSEN BESCHAVEN
TUSSEN

LIJKEGELS EN BRANDBLAZEN.

≠

OLIEBOLLEN

BLOEMBOLLEN

ATOOMBOMMEN,

BOEM,

BOEM

BOEM...

KAKAFONIE

IN DE SCHADUW VAN EEN

[PADDESTOEL.

exelle

1976

SPAANSE SAHARA

de vergeten oorlog in de woestijn

De Marokkaanse 'vredesmars' leverde wel resultaten op voor Hassan II.

Zoals we reeds in ons vorig artikel over de Spaanse Sahara (1) hebben te kennen gegeven hebben Marokko en Spanje op 12 november hun overleg hervat, na de terugtrekking van de 350.000 Hassan-marcheerders. Reeds op 14 november werd met Spanje een akkoord ondertekend dat de Spaanse Sahara verdeelde onder Marokko en Mauretanië, terwijl Spanje een aandeel zou krijgen in de fosfaatmijnen, ter compensatie van de investeringen van deze laatste in fosfaatontginning. Deze overeenkomst was in feite een bevestiging van een geheime afspraak gemaakt na de Arabische top in oktober 1974 in Rabat tussen Marokko en Mauretanië. Alle vroegere uitspraken i.v.m. het zelfbeschikkingsrecht van de inlandse bevolking bestonden opeens niet meer. Achteraf is duidelijk geworden dat de bedoeling van de 'groene mars' erin bestond Spanje onder druk te zetten om toe te geven aan de Marokkaanse eisen. Eens het besluit tot dekolonisatie door Spanje genomen was werd het politiek verzwakte Spanje, dat gezien de slechte ervaring van Portugal met zijn kolonies zich aan geen koloniale oorlog wou wagen, door de woestijn-gieren, Marokko en Mauretanië, belaagd. Ze lieten duidelijk voelen dat ze van geen zelfbeschikkingsrecht wilden weten. Spanje ging door de knieën en tekende tegen alle UNO-resoluties in een akkoord met Marokko en Mauretanië. Vanaf 25 november werd het beheer van de Spaanse Sahara uitgeoefend door een driemogendheden-regering.

Spanje en Marokko spelen onder één hoedje. Tijdens de groene mars begon het Marokkaans leger rond 1 november met de bezetting van enkele belangrijke punten in het Noorden van de Westelijke Sahara, zonder verzet van Spanje. In de eerste helft van november 1973 waren de steden Haouza, Jdiria, Smara, Farsia en de mijnstad Bu Craa in het bezit van Marokko. Deze plaatsen werden niet zonde geweld door het Marokkaans leger ingenomen: volgens persoonlijke getuigenissen van mannen en vrouwen uit die steden werden hun tenten en hun voorraden in

brand gestoken, hun dieren gedood en werden ze zelf uit hun stad verdreven.

De verovering van de Westelijke Sahara door Marokko en Mauretanië.

Op 12 december werd de hoofdstad El Ajoen door Marokkaanse troepen ingenomen en enkele dagen later, op 15 december verlieten de Spaanse troepen de hoofdstad. In het Zuiden werd de havenstad La Güera na een gevecht van tien dagen door Mauretanië en Marokkaanse soldaten veroverd. Na twee mislukte veroveringspogingen werd de stad gebombardeerd door Marokkaanse Miragevliegtuigen, die heel wat slachtoffers maakten onder de burgerbevolking. Tussen de ruïnes van La Güera zijn 500 burgers omgekomen die tot het bittere einde hebben weerstand geboden aan de vreemde troepen.

Een maand later, op 18 januari II, trokken Marokkaanse en Mauretanië troepen binnen in de meer noordelijker gelegen kuststad Dakhla (het vroegere Villa-Cisneros). Met de invasie van de vreemde troepen in de Westelijke Sahara trok de inlandse bevolking uit de steden weg. Zij die moesten blijven en zich ongewillig toonden t.o.v. de nieuwe bezetter werden vermoord.

Het bloedige treffen bij Amgala.

Op 27 en 28 januari had een hevig gevecht plaats tussen Marokkaanse en Algerijnse soldaten, nabij de oase Amgala op 320 km van de Algerijnse grens. Elk kamp geeft zijn eigen versie van de gebeurtenissen. Volgens Algiers werd een eenheid van het nationaal volksleger aangevallen door Marokkaanse troepen, toen ze een bevoorradingskonvooi begeleidde, dat op weg was naar een vluchtelingenkamp van de Sahraoui's. Rabat daarentegen beweert dat een Algerijnse kolonne van het 11e bataillon, dat sterk bewapend was met artillerie-onderdelen en luchtdoelraketten werd onderschept door Marokkaanse soldaten in het centrum van de noordelijke provincie Seguia-El-Hamra. Er werden ernstige verliezen geleden: een honderdtal Algerijnse soldaten werden gevangen genomen, terwijl

enkele tientallen Polisario-strijders er het leven bij lieten. Marokko is er dank zij tanks, vliegtuigen en numerieke sterkte in geslaagd Angala te veroveren. Dezemoorddadige veldslag lokte reacties uit bij de andere Arabische staten ? vooral door Iraakse bemiddeling kwam een stilzwijgend wapenbestand tot stand. De slag bij Angala werd evenwel voorafgegaan door twee andere belangrijke gebeurtenissen. Het eerste feit is dat het 'Frente Polisario' van plan was de eerste dagen van dit jaar de onafhankelijkheid van de Westelijke Sahara uit te roepen in Dakhla, de tweede stad na de hoofdstad El Ajoen, vóór de komst van de Mauretaniëse troepen.(2). Daarom werd door kolonel Kaddafi van Lybië druk uitgeoefend op Mauretanië, opdat het wat uit de buurt van Dakhla zou wegblijven om een grote ruimte open te laten voor het Polisario, om er de geboorte van een nieuwe staat uit te roepen. Om niet opnieuw in het konflikt te worden betrokken heeft Spanje zelfs een week vroeger zijn laatste soldaat uit Dakhla teruggetrokken. Maar de Marokkanen, later gevolgd door de Mauretaniërs waren er snel bij om te vermijden dat de Westelijke Sahara in drie delen zou worden verdeeld.

Een ander feit is de poging van het Polisario om eind januari van dit jaar de Noord-Mauretaniëse steden Ain-Bel Fifi en Bu Moghreim te veroveren. Beide steden liggen op de verbindingsweg Nouakchott-Tindour, die het Polisario hoopte met of zonder Algerijnse hulp te controleren. Waarschijnlijk dacht het Frente Polisario eraan het Noorden van Mauretanië te bezetten om als ruilmiddel te gebruiken in het kader van een eventuele onderhandeling. Het verder doordringen van de Marokkaanse troepen in het binnenland van de provincie Saguia-El-Hamra deed deze actie van het Polisario mislukken.

Deze poging tot verovering van het Polisario van gebieden in Mauretanië moet gezien worden in het kader van zijn tactiek die rekening houdt met het terrein en erin bestaat verschillende aanvallen buiten de grenzen van de Westelijke Sahara te ondernemen, i.p.v. zich te houden aan de strikte afbakening van gebieden op de kaart. In dit woestijngebied is geen enkele grens controleerbaar. Een afgrændeling van het land is onmogelijk en het Polisario tracht dit te bewijzen door posten en konvoeien in Zuid-Marokko aan te vallen.

De militaire organisatie van het Frente Polisario
Het merendeel van de vrijheidsstrijders van het Polisario zijn gelegerd in het stadje Mahbès, dat gelegen is in het N.O. van de Westelijke Sahara, nabij de Algerijnse grens, in het centrum van het gebied dat door het Polisario wordt gecontroleerd. De volksmilitie, die de kern vormt van het Frente Polisario, is de meest duidelijke structuur van de Sahraoui-bevolking. Alle mannen vanaf vijftien jaar hanteren een geweer, en soms ook de vrouwen. De volwassen mannen vechten aan het front terwijl de jongens en de ouderlingen

de vluchtelingenkampen en de militaire posten bewaken, en vooral de bewegingen in de woestijn controleren. Binnen de zone die door het Polisario wordt gecontroleerd liggen militaire posten op 30 km van elkaar en worden er voortdurend controletochten gehouden. De militaire kaders van het Polisario worden gevormd door Sahraoui's, die lange tijd hebben gediend in de nomadenlegers van de omliggende landen van de Westelijke Sahara, en die nu voor hun eigen zaak vechten.

De situatie in de vluchtelingenkampen van de Sahraoui's.

De kampen van de Sahraoui's, die maar enkele maanden oud zijn, liggen hier en daar verspreid in de woestijn in het N.O. van Saguia-El-Hamra. In elk van deze kampen kan men een sterke zin voor organisatie vaststellen. Het Polisario zorgt er voor de huisvesting, de voeding en de opvoeding van de bevolking. Er is vooral nood aan kledingstukken en aan schoolmateriaal voor het onderwijs van de kinderen (de Spanjaarden hebben bij hun vertrek veel schoolmateriaal vernietigd).

Vanuit het stadje Mahbès, dat haar inwoners voortdurend ziet toenemen met vluchtelingen uit het ganse gebied van de Westelijke Sahara, en thans ongeveer 2.500 inwoners telt, zorgt een economisch comité voor de distributie van levensmiddelen die uitsluitend afkomstig zijn van Algerije, in alle zones die door het Polisario worden gecontroleerd. Het water vormt nog zo geen probleem omdat de bevolking gewoon is water te vervoeren over grote afstanden en er op dit ogenblik weinig water verbruikt wordt, omdat het winter is. Wel bestaat er een gevaar dat de waterputten - er zijn zo'n 150 waterputten in het ganse gebied van de Westelijke Sahara - door Marokkanen worden vergiftigd. Deze waterputten hebben wel een strategische betekenis.

Groeiend bewustzijn van de Sahraoui's.

De agressie vanwege Marokko en Mauretanië, die er de oorzaak is dat vele Sahraoui's de woestijn zijn ingevlucht en zich niet meer veilig kunnen voelen in hun eigen land, vooral nu ze door het vertrek van de 50.000 Spaanse soldaten onafhankelijk hadden kunnen worden, heeft het nationaal bewustzijn van de Sahraoui's sterk verhevigd. De evolutie van dit bewustzijn vertoont een vrij klassiek verloop : na jaren van verdeeldheid dagen klaardenkende nationalist op, die door de kolonialisten worden vermoord. Daarop volgt de eerste grote volksmanifestatie in juni 1970, in de hoofdstad El-Ajoen, die georganiseerd werd om te protesteren tegen de mogelijkheid dat de Westelijke Sahara een Spaanse provincie werd. Deze manifestatie heeft aan 50 mensen het leven gekost. Tenslotte de laatste fase met de oprichting van het Frente Polisario op 17 mei 1973, en de eerste militaire operatie tegen

Spanje in El-Khanga, op 20 mei. Hierop volgden twee jaar strijd, bijna zonder buitenlandse steun, tegen het Spaans koloniaal leger, dat versterkt werd met het Tercio-legioen.

Het verraad van Spanje aan het zelfbeschikkingsrecht van de Sahraoui's heeft de gematigde elementen, waaruit de Djemaa is samengesteld, naar het Polisario gedreven. De Djemaa was onder het Spaans koloniaal bestuur een soort parlement dat samengesteld was uit alle sjeiks en enkele notabelen, waaronder enkele leden van de Spaanse Cortes. Hierbij dient opgemerkt dat in de Westelijke Sahara een sjeik een verantwoordelijke van een gedeelte of van een ondergedeelte van een stam is, die door zijn stam wordt aangeduid en eertijds benoemd en later betaald werd door Spanje om een representatieve rol te vervullen en aldus de administratieve taak van de kolonisator te vergemakkelijken. De leden van deze koloniale instelling hebben tot op het laatste ogenblik geloofd in de Spaanse belofte van zelfbestuur aan de Sahraoui's en hebben zich aldus laten beetnemen, door de wijziging van de Spaanse koloniale politiek. Als gevolg hiervan werd op de bijeenkomst van de Djemaa in Guelta, op 25 november 1975, door de meerderheid van de leden besloten de Djemaa op te doeken en zich aan te sluiten bij het Frente Polisario, dat zich nu versterkt voelt en meer zelfzekerheid heeft gekregen doordat het werd erkend door de 'ouderen' van het enige wettige sociaal en politiek lichaam van de Sahraoui-maatschappij.

De houding van het buitenland.

De steun van Algerije aan het Polisario moet gezien worden in het kader van de solidariteit van dit land met de strijd van de Sahraoui's voor de zelfbeschikking over hun land. Aldus wenst Algerije dat het internationaal recht wordt toegepast. De Algerijnse regering is er tevens voor beducht dat door de expansie van Marokko in de Westelijke Sahara het machtsevenwicht in de Maghreb wordt verstoord.

In tegenstelling met wat in Angola gebeurt weerhouden de grootmachten, de VSA en de Sovjetunie er zich van zich in het Sahara-konflikt te mengen. Zeker is dat de VSA en zijn bondgenoten aan de zijde van Marokko staan, terwijl de USSR en de progressieve staten het opnemen voor het Polisario en Algerije. Terecht wijst het Algerijns persagentschap erop dat de wereldopinie de werkelijke omvang van de tragedie die zich in de Sahara afspeelt nog niet begrepen heeft. De magere belangstelling van de groten is misschien te verklaren door het indrukwekkende succes van de MPLA in Angola en door de voorzichtige houding van de Sovjetunie, die de VSA geen tweede maal op zo'n korte tijd een doorn in het oog willen steken.

De tussenkomst van de UNO.

De niet-inmenging van de grootmachten in het Sahara-konflikt geeft aan de sekretaris-generaal van de UNO.

Kurt Waldheim, de gelegenheid om zelf initiatieven te nemen. Waldheim heeft aldus O. Riydbeck, de Zweedse ambassadeur bij de V.N., aangeduid om de nodige schikkingen te treffen om de Sahraoui's toe te laten hun zelfbeschikkingsrecht uit te oefenen. De V.N. hebben i.v.m. het konflikt in de Westelijke Sahara twee tegenstrijdige resoluties genomen. De eerste resolutie onderschreef het zelfbeschikkingsrecht van de Sahraoui's; de tweede neemt nota van het akkoord van Madrid, terwijl ze tevens het voorlopige Marokkaanse en Mauretaniëse bestuur van de Westelijke Sahara verzoekt een vrije raadpleging van de Sahraoui-bevolking te organiseren onder toezicht van een vertegenwoordiger van de V.N., benoemd door de sekretaris-generaal.

Het Frente Polisario heeft de militaire steun van Algerije hard nodig tegen de aanvallen van de Marokkaanse en Mauretaniëse troepen, die de ganse Westelijke Sahara onder hun controle willen krijgen. Het feit dat dit konflikt wordt uitgevochten in volle woestijn maakt dat de Sahraoui's bijzonder kwetsbaar zijn vanuit de lucht. Hun kampen werden reeds meermaals door Marokkaanse vliegtuigen met napalmbommen bestookt. Marokko en Mauretanië zullen het nochtans niet gemakkelijk hebben om het Frente uit te schakelen daar deze beweging de daadwerkelijke steun heeft van het merendeel van de bevolking en regelrecht tegen de belangen van de imperialistische mogendheden vecht.

Filip De Paepé.

(1) Vrede No 148 december 1975 pp. 5-7

(2) Jeune Afrique No 788 13/2/1976, p. 19 en 20.

Geraadpleegde Informatiebronnen:

Le Monde Diplomatique februari 1976

Jeune Afrique 13/2/1976

Spectator 20/12/75 en 24/1/76

Links 14/2/76

ZUID - AFRIKA

HET BELGISCH BELEID T.A.V. DE BLANKE EMIGRATIE NAAR ZUID-AFRIKA.

1. INLEIDING.

De Verenigde Naties, die de apartheidspolitiek veroordeeld hebben als een misdaad jegens de mensheid en een bedreiging voor de vrede, hebben zich ook beziggehouden met het probleem van de blanke immigratie in Zuidelijk Afrika. De algemene Vergadering heeft verscheidene resoluties aanvaard waarbij de gevaren van dergelijke selectieve immigratie aan de kaak worden gesteld waardoor men het apartheidregime versterkt, bijdraagt tot het behoud van de rassendiscriminatie in de sektor van de tewerkstelling en de arbeid en de banden tussen het land van oorsprong van de immigranten en het racistische minderheidsregime nauwer toehaalt.

De Algemene Vergadering heeft bijgevolg gevraagd aan de staten maatregelen te treffen om die immigratie te ontmoedigen.

2. ALGEMENE BESCHOUWINGEN.

1) Definitie van de term : Immigrant.

Onder immigrant verstaat men normaal elk persoon die de bedoeling heeft zich op een permanente manier in een bepaald land te vestigen. Thans heeft de term reeds een ruimere betekenis gekregen. Een groot aantal personen verlaten hun land voor een welbepaalde periode (van 1 tot 5 jaar) met de bedoeling naar het moederland terug te keren.

2) De blanke immigratie in Zuidelijk Afrika.

Zuid-Afrika stelt honderdduizenden buitenlandse afrikaanse arbeiders tewerk, met een werkcontract en voor bepaalde periodes, maar weigert deze als immigranten te beschouwen en heeft een hele reeks wettelijke en andere hinderpalen opgesteld om hen een permanente vestiging in het land te beletten.

Wanneer het om Europeanen gaat, d.w.z. blanken, wordt alles integendeel in het werk gesteld om de immigratie aan te moedigen en te vergemakkelijken. De immigratiepolitiek in Zuid-Afrika is een instrument van de globale blanke overheersingspolitiek en heeft als doel bij te dragen tot de versterking van de bevoorrechte positie van de blanke minderheid in Z.A. Het blanke minderheidsregime heeft een jaarlijkse aanbreng nodig van 13.000 tot 14.000 economisch actieve blanke immigranten om het status quo ten voordele van de blanke arbeidskrachten te behouden en hun economische ontwikkeling te verzekeren. Dit komt overeen met een globale jaarlijkse toestrooming van circa 40.000 personen.

Van 1970 tot 1974 heeft Zuid-Afrika elk jaar tussen 41.000 en 32.000 immigranten gerekruteerd.

Deze cijfers geven nochtans geen netto-aangroei van de bevolking weer, want men moet hier jaarlijks een belangrijk aantal emigranten van aftrekken.

Voor dezelfde periode schommelt de jaarlijkse netto aangroei van de bevolking tussen 32.000 en 17.000 personen.

3) Wie mag immigreren ?

Zuid-Afrika heeft in 1961 een Ministerie voor de Immigratie opgericht. 14 Zuidafrikaanse immigratie bureaus werden in de belangrijkste west-europese steden geïnstalleerd. Te Brussel wordt dit bureau geleid door een immigratie-attaché van de ambassade er is tevens gevestigd in de ambassade zelf. Hij zorgt voor de rekrutering van de kandidaten en doet een preselectie. De uiteindelijke selectie gebeurt in Pretoria. De immigratie is zeer selectief (1)

- a) alleen blanken worden toegelaten, daar één van de eerste vragen van de in te vullen vragenlijst als volgt luidt : "Bent U, alsook alle leden van uw familie, Europeaan (blank) ?"
- De kandidaat moet hierbij een zeer duidelijke foto voegen.
- b) De immigratie is voorbehouden aan technici, gekwalificeerde arbeiders en degenen die beroepskwalificaties, administratieve of leidinggevende kwalificaties hebben, enz...
- c) De kandidaat-immigrant moet zijn godsdienst opgeven, atheïsten worden geweigerd.
- d) De kandidaat moet zich kunnen integreren in de blanke bevolking en binnen een redelijke termijn, een goed burger van de Republiek worden.
- e) Hij mag geen enkel risico voor de Republiek betekenen.

De immigrant moet bij machte zijn zich gemakkelijk te integreren in de blanke maatschappij, d.w.z. genieten van de privileges die hem verleend worden dank zij zijn huidskleur, zonder ervan verdacht te worden het apartheidsstelsel in vraag te stellen.

4) Zuid-Afrikaanse propaganda voor de emigratie. De propaganda die door de ambassade via haar maandelijkse bulletins wordt gevoerd en de publicitaire aankondigingen in de Belgische pers verschijnen, leggen hoofdzakelijk de nadruk op :

- 1) de materiële voordelen die er voor de immigrant

bestaan

- 2) de ontwikkelingsperspectieven die er voor Z.A. zijn
- 3) het zonnige klimaat dat hij er zal vinden
- 4) de gemakkelijke aanpassing van de Belgen aan hun nieuw leven in Z.A.
- 5) Procedure.

De kandidaat-emigrant biedt zich aan bij de ambassade waar hij, na een interview, een formulier krijgt. De kandidaat wordt hierin verzocht het "ras" aan te duiden waartoe hij behoort.

Daarna wordt de toekomstige emigrant uitgenodigd om een filmprojectie bij te wonen over Zuid-Afrika, ingericht door de ambassade. In de film wordt uitsluitend het aantrekkelijke landschap getoond. Volgens de organisatoren zijn er meestal een twintigtal personen op die vertoning aanwezig!

De aanvraag wordt daarna naar Pretoria doorgezonden.

3. REGERINGSBETREKKINGEN MET Z.-AFRIKA.

1) Algemeen beleid.

België beschouwt de Republiek, zoals de meeste westerse staten trouwens, als een bondgenoot en onderhoudt belangrijke diplomatieke, economische, handels- en culturele betrekkingen met het Zuid-Afrikaanse regime. De houding van België evolueert echter en de laatste jaren wordt de zuid-afrikaanse rassenspolitiek afgekeurd, maar deze principesverklaring heeft het geheel van die betrekkingen niet geschaad. Terwijl België, zoals de meeste van zijn EEG- en NAVO-partners trouwens, de apartheid veroordeelt als een ernstige schending van de rechten van de mens en erkent dat het voortduren van die politiek een potentiële bron is van conflicten, heeft het zich toch steeds verzet tegen de aanvaarding, door de Verenigde Naties, van een internationale economische boycot tegen het zuid-afrikaanse regime. Deze boycot wordt immers door de meeste staten beschouwd als de enige niet-gewapende maatregel die van aard kan zijn om het apartheidbeleid om te buigen.

In het algemeen kan men stellen dat België rekening houdt met de radikaliserende van de internationale aktie tegen de apartheid en met de noodzaak explicieter haar afkeuring te betuigen t.o.v. een politiek die volgens het hedendaagse internationaal recht een moord betekent tegen de mensheid. Die houding is nochtans niet van aard om de steun van België aan het apartheidregime in vraag te stellen, noch om voldoende druk uit te oefenen op de zuid-afrikaanse regering om haar te dwingen haar beleid van rassenuitbuiting op te geven.

2) Emigratiebeleid.

(a) Niet-toepassing door België van de U.N.O.-resoluties die aan de lidstaten vragen die emigratie stop te zetten.

Volgens deze resoluties verzoekt de Algemene Vergadering de lidstaten de volgende maatregelen te treffen:

1.- de immigratie te ontmoedigen, o.m. van gekwali-

ficeerd en technisch personeel, naar Zuid-Afrika (Res. A/2396E(XXIII) 2 dec. 1968)

2.- te weigeren diensten te verlenen aan Zuid-afrikaanse immigratiebureaus en publiciteit te verbieden voor de emigratie naar Zuid-Afrika (Res. A/3051G(XXVIII) 26 december 1973)

3.- te verbieden aan de zuid-afrikaanse immigratiebureaus op hun grondgebied te opereren. (Res. A/3324E(XXIV) 16 december 1974)

a) de zuid-afrikaanse ambassade beschikt over een immigratieattaché en krijgt de toelating propaganda te maken om immigranten te rekruteren.

b) preferentieel tarief voor de SABENA-vluchten naar Zuid-Afrika.

(b) Belgisch Zuid-Afrikaanse samenwerking in het kader van het I.C.E.M.

(c) Zuid-Afrika verplicht zich terug te trekken uit het programma van nationale migratie.

Lid zijn van de internationale goevernementele organisatie is een belangrijke politieke voldoening voor Zuid-Afrika, daar het reeds werd uitgesloten of gedwongen zich terug te trekken uit talrijke inter-gouvernementele organisaties. Daarbij zijn er zeer belangrijke materiële voordelen aan deze deelname verbonden.

Ondanks het belang dat zij eraan hecht, werd de Z.-Afrikaanse regering toch verplicht om, vanaf 1 januari 1975, elke aktieve deelname aan het nationaal migratieprogramma van deze organisatie stop te zetten.

Deze beslissing is het gevolg van de oppositie van bepaalde lidstaten van het I.C.E.M. tegen de continue deelname van Z.-Afrika aan programma's van het I.C.E.M. en dit in tegenstrijd met de aktie van de Verenigde Naties tegen de apartheid.

Deze terugtrekking van Zuid-Afrika uit het programma van nationale migratie zou een einde moeten maken aan bepaalde belangrijke aspecten van de bestaande samenwerking tussen de Belgische regering en Z.A., voor wat de emigratie naar dat land betreft, alsook aan een deel van de financiële steun door de Belgische regering aan deze immigratie verleend.

Hierbij heb ik slechts gepoogd de aandacht te vestigen op enkele aspecten van de blanke emigratie naar Zuid-Afrika maar voor verdere beschouwingen, onder meer de invloed van bilaterale akkoorden op emigratie naar Z.A. (o.a. het cultureel akkoord België-Z.Afrika), verwijs ik naar de degelijke studie van paulette PIERSON-MATHY in samenwerking met Jan REYNAERS, gepubliceerd door het Comité tegen kolonialisme en de apartheid-14, Beau Vallonbaan 1410 Waterloo.

bronnen : * kritiek-dossier : APARTHEID (AKZA)

* Objective justice Vol 6, No 4, p. 35

* Belgisch beleid t.a.v. de blanke emigratie naar Z.A. (Pierson-Mathy)

- (1) Cfr. "Afrique du Sud. Le double aspect de la migration", in U.N.O. Groep Apartheid, Notes et documents, no 23/74. Zie ook inleidend hoofdstuk van "White migration to Southern Africa".

JAAR	Jaarlijks totaal van belgische emigranten zuidafrikaanse bronnen	Jaarlijks totaal van emigranten vervoerd door het I.C.E.M. (3)	
		belgen, buitenlanders en vluchtelingen	belgen
1961	-	-	24
62	-	-	174
63	330	-	270
64	370	-	214
65	-	204	192
66	382	294	242
67	601	322	264
68	570	523	422
69	515	466	354
1970	450	413	354
71	579	548	497
72	450	316	282
73	479	189	175
74	400	297	-

- (2) in de maandelijkse bulletins van de Zuidafrikaanse ambassade te Brussel en inlichtingen door de ambassade gegeven voor de laatste 3 jaar.
- (3) Emigranten die vertrekken door bemiddeling van het I.C.E.M. (intergouvernementeel Comité van de Europese Migraties).
De cijfers in de linkse kolom bevatten eveneens de buitenlanders en vluchtelingen in België gevestigd en die emigreren naar Z.A. langs het I.C.E.M. Statistieken geleverd door het ministerie van buitenlandse zaken.

in de SINT-PIETERSABDIJ,
SINT-PIETERSPLEIN te Gent
van 27 MAART tot 3 APRIL

RODE KULTUURWEEK

PROGRAMMA

ZATERDAG 27 MAART om 19 h.

Permanente *TENTOONSTELLING VAN PLASTISCHE KUNSTEN*.

Deelnemende kunstenaars : P. VAN GYSEGEM
F. DE VOGELAERE, J. BILQUIN, J. MEES
C. DIOMYSE, G. VAN GEERT, ELIE ELIA
J. VERWEST, G. JANSSENS, G. SWIMBERGHE
E. TANGE, H. DE CLERCQ, J. VAN DEN ABBEEL
H. SCHEPENS, L. DE PELSMAEKER,
C. VAN BREEDAM, A. DE BAKKER, O. LANDUYT
R. RAMON, E. DEKRAEMER.

Opening door JAAK FONTIER, kunst-kritikus

MAANDAG 29 MAART om 20 h.

LITERAATUURAVOND- debat met
JEANINE DE ROP, JAN EMIEL DAELE,
FRANS SIERENS, HELMUT GAUS,
CLEM SCHOUWENAARS.

"DE SOCIALE FUNKTIE VAN DE LITERATUUR"

DINSDAG 30 MAART om 20 h.

SPANJEAVOND - film van J. IVENS over de
SPAANSE BURGEROORLOG

WOENSDAG 31 MAART om 20 h.

JAZZ-AVOND - met het ensemble
POL VAN GYSEGEM

DONDERDAG 1 APRIL om 20 h.

TONEELOPVOERING - "DE POLITIE", MROZECK
Produktie : Multatuli.

VRIJDAG 2 APRIL om 20 h.

RODE STRIJD-LIEDERENAVOND met
J. LUNDSTROM, DE KRIKSKENS, ORKEST IN-
TERNATIONALE NIEUWE SCENE.

ZATERDAG 3 APRIL om 20 h.

GENTSE KRINGEN - *VRIJ PODIUM* -
FLIP DE FLEURQUIN, MARK MATTHYS TRIO.

Inkom : 50 fr.

Abonnement : 150 fr.

*Bindt mij vast
verbiedt mij boeken en cigarettten
vul mijn mond met zand ...
Een miljoen vogels
op de takken van mijn hart
zingen een strijdhymn*

Deze posters zijn te
verkrijgen bij
VREDE - v.z.w.
prijs : 50 fr.

GRUNDIG

BRAUN

PHILIPS

hifi stereo keten
combinatie

EUROPA ELECTRONIC

A. PIETERSLAAN, 2 (aan 't STADHUIS) - OOSTENDE - Tel. 716.34

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, KORTRIJK
Tel. (056) 213.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden.

KUNSTHANDEL

GALERIJ "ELITE"

Tolhuislaan 157 - Gent

Enorme keus van reproducties

Schilderijen van oude en hedendaagse schilders
Eigen werkhuis voor alle soorten inlijstingen.
tel. 22.16.31

CORMAN

De "Topboekhandel"
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 "pocket"
boeken in 6 talen

Ravensteinstraat, 28-30
1000 Brussel
Tel. (02) 11.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 Oostende
Tel. (059) 727.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 Het Zoute
Tel. (050) 618.28

Het boek dat u
zoekt is er. Zo
niet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
Oostende
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
- Wetenschappelijke
- Politieke
boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
- Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
- Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
pocketseries.

AJUNLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat).

Tel. 09/25.10.92 Doorlopend geopend van
8.30u - 6.30u

VRIJE TOEGANG.

gakko S.V.

St.-Pietersnieuwstraat 107 - 9000 Gent

tel. 091/23.27.88.

boekhandel - bureelartikelen - papierwaren - drukkerij - uitgeverij.
GESPECIALISEERD IN DE VOLLEDIGE AFWERKING VAN
LICENTIAATSVERHANDELINGEN !

Vraag vrijblijvend inlichtingen of kom zelf eens langs